

Szerkesztőség és kiadóhely
 M. Ranasetter Robert Budapest
 Diszkrét 2.1.e

KELET

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jászberényi Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Mátészegi Ernő, Strada Matei Millo 2.
 Vasárnap, 1935. nov. 24.
 5695. EV. XVIII. EVF. CHESVAN 28 261 SZÁM

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

VILAG TURRÉ

De Valera

Eamon de Valera különálló jelenség Európa diktátorai között. Mégis az a diktátor, akit legkevésbé ismer a világ. Amerikában született. Ezért annak ellenére, hogy az 1916-os híres fölkélet rendezte, szervezte és a leghősi szerepet játszotta, az írek nagyrésze még ma is idegennek tekintik, betolakodó senkinek.

Míg más diktátorok tiszteletteljesen hallgatnak Nagy-Britanniára, addig De Valera Angliával szemben nyíltan kihívó viselkedést tanúsít. Noha forma szerint az angol korona alattvalója, nyíltan hangsúlyozza republikánus érzelmeit. Életének célja Írországnak Angliától való teljes elszakadása.

Az utóbbi hónapokban az ír képviselőház — a dail elé olyan törvényjavaslatokat terjesztett, amelyek, ha elfogadják őket automatikusan kötelezi az összes íreket, hogy adják föl brit honosságukat és csak az ír szabadállam polgárai legyenek. Második lépése az ír köztársaság függetlenítése felé, hogy az 1936-os költségvetésben már nem engedte fölvenni az angol fő kormányzójól kölcsönöket.

Megjelenésében De Valera még mindig a csöndes, szelíd matematikai-tanár, aminek készült. Magas sovány, egyszerű és szemüveges. Fényes katonai multja van, de soha nem visel egyenruhát. Ruházatában hanyag. Lehet, hogy az onnan van, mert nem akar olyasmint viselni, ami nem Írországnak készült. Arcának sötét árnyalata és az a szokása, hogy beszéd közben kifejezésteli módon használja kezét, emellett az ő örökös komorsága azt a benyomást kelte, hogy levantei származású. Semmi nem emlékeztet rajta a tipikus keltára. Hídeg természet és idegenszerű a viselkedésében. A legtrikább esetben nevet. Nem iszik, nem szivarozik, nem sportol. A kemény de Valera számára az élet és politika egy komoly, sötét ügy.

Famon Valera 1882. október 14-én született. Fia egy spanyol bevándorlónak és egy írországi asszonynak. Newyorkban a római katolikus Szent Agnes templomban keresztelték Eduardra. Később Eduárdból lett az ír Eamon. Amikor de Valera két éves volt, apja meghalt. Nemsokára testvérének a fivére visszatért Angliába és magával vitte a kicsiny de Valerát nagyanyjához, a délírországi Brurebbe, ahol Eamon anyja új házasságot kötött.

Mialatt de Valera a dublini egyetemen matematikát és fizikát tanult, rendkívül érdeklődést tanúsított az ír régi nyelve, a gael nyelv iránt. Később beiratkozott a Gael Ligába, ahol Jane Flanagan volt a tanárnője, akit később feleségül vett. De Valera életrajza hat gyermekük van és nyugodt családi életet élnek Dublinban. Társas érintkezésük főként hivatali rendezvényekre szorítkozik, vagy egyszerűen elmennek olyan szervezetek előadásaira, amelyek a gael kulturát szolgálják. De Valerának az a célja, hogy Írországból teljesen nemzeti államot alakítsanak. Írországból, amely ősidők óta mezőgazdasággal foglalkozik, minden áron egy független és saját szükségleteit kielégítő ipari nemzetet akar csinálni. Polgártársai látványosan helyezik a diktátor álláspontját. Ha valamelyik frakció kifogásokat emel a diktátor tervéről és reformjairól, de Valera akkor kilép a nyilvánosság elé és megindokolja szándékát és politikai magatartását. Ebben rejlik főleg nagy ereje és népszerűsége. Hozzájárul népszerűségéhez még puritán egyszerűsége is, amely példát ad Írország polgárainak. Nem ürszemmi fölösleges pompát maga körül, háztartása egyszerű és a vendégek, akik megfordulnak nála, feszületlenül mondhat-

Lemondott a bolgár kormány

SZÓFIA, november 23. A bolgár politikai élet kuszáltsága újabb kormányválsághoz robbant ki. A kormány külső és belső nehézségei miatt ma délelőtt beadta lemondását, amelyet a király elfogadott. Eddigi jelentések szerint a kibontakozási tárgyalások még nem kezdődtek meg.

SZÓFIA, november 23. (Rador). Allitóság Kioszejanoff eddigi külügyminisztert fogják az új kormány vezetésével megbízni, aki már tárgyalásokat is kezdett. Hír szerint technikusokból álló kabinet jön létre, amely levezeti a választásokat egy új választójogi törvény elkészítése után.

A japán kormány az északkeleti függetlenségi mozgalom jogosságának elismerését követeli a nankingi kormánytól

Tokió, november 23. (Rador). A kormány vezető tagjai tegnap megbeszélést tartottak, amelyen Japán kínai politikájáról tárgyaltak. Hirota külügyminiszter kijelentette, hogy újabb utasításokat küldött a nankingi japán nagykövetségnek. A nankingi kormány tudomásul kell vennie az északkeleti tartományok önállósági mozgalmát, figyelembe kell vennie Japán speciális helyzetét és gyakorlati intézkedéseket kell tennie a kommunizmus veszedelmével szemben.

az északkeleti függetlenségi mozgalom jogosságát s hogy a maga részéről is határozottan harcot készüljön folytatni a kommunizmus leküzdésére.

Sanghai, november 23. (Rador). Ariyoshi nankingi japán nagykövete ma a köve kezében nyíltan Japán kínai politikájáról: „A japán kormány az északkeleti önállósági mozgalmat Kína belügyének tekinti és csak olyan mértékben érdekli, amilyen mértékben a nankingi kormány az autonómista mozgalom elfojtása végett Észak-Kínába küldött csapatjai ott zavargásokat okozhatnak, ami veszélyeztetné Mandzsukuo biztonságát.

Vaida, Cuza és Goga királyi audienciát kérnek

Kompromisszumos megállapodás képezi alapját a Vaida—Goga együttműködésnek

Cluj, november 23. Vaida Sándor és Goga tárgyalásairól a két politikushoz közelálló körökben érdekes részleteket kolportálnak. Vaida és Goga hosszú évtizedeken keresztül a legélesebb ellenfélként állottak egymással szemben. Az elelrségeskedés még a háború előtti időkre nyúlik vissza, amikor az erdélyi román nemzeti pártban Vaida és Goga homlokegyenest ellenkező politikát képviseltek és Vaida Sándor nem csinált titkot abból, hogy személyileg is megkülönböztetett avertzióval viseltetik a cuceai bárd-dal szemben. Az egyesülés után az averescanus Goga és a nacional-tararista párti Vaida Sándor között folytatódott a harc, amelynek során mindkét részről igen élesen nyilatkoztak egymásról a nagy nyilvánosság előtt. Abban a pillanatban, midőn Vaida Sándor elszakadt a nacional-tararista párttól, és megkezdte a numerus valachicust népszerűsítő előadás-sorozatát, Goga sietve elküldötte békeköveteit a volt miniszterelnökhöz.

zának küszöbét, miután előzőleg telefonon jelentette be látogatását a volt miniszterelnökhöz.

A késő esti órákba benyúló megbeszélések eredményeképpen megszületett a jobboldali frakció egyesített parlamenti blokkja, amelynek nevében Goga a kamarában és D. R. Ioanitescu a szenátusban fogja hivatalos deklarációjában ismertetni azokat a programponctokat, amelyek a megegyezés alapjait képezik. Ez a megegyezés általában kompromisszumot képez az intranzgens cuzista és a mérsékeltbb valachista álláspont között egy a belpolitika, mint a külpolitika terén. Felmerült a megbeszélések során egy esetleges együttes kormányzási program gondolata is. Vaida azonban elhárította ennek megvitatását, mondván: „nem alkuszik a medve bőrére”.

Csütörtökön egyébként határozatba ment, hogy Vaida, Cuza és Goga a jövő hét folyamán audienciát kérnek az uralkodótól.

Tanácskozás a bucaresti egyetemen az antiszemita zavargások miatt

Bucuresti, november 23. A belügyminiszter rendelkezése ma eltávolították az összes Maglavitba csüült betegeket, akik a hídeg időjárás beálltával a Buturugi nevű barlangba húzódtak be, ahol a zsufoltág miatt valóságos járványfészkek létesültek. A vasutak vonatokat bocsátottak a hatóságok rendelkezésére a betegek hazaszállítására végezt.

Vaida elhárította ezeket a kísérleteket, mire Goga, aki úgy érezte, hogy a közeljövő csak a jobboldali áramlatoknak hozhat sikert, Cuzával házasságot kötött. Vaidát ismét felhívták a fuzóra és felajánlották számára az egyesített párt elnökségét, de ez utat is eredménytelenül. Azzal a veszedelmekkel szemben viszont, hogy a kormányutódlás esetleg a nacional-tararista pártot illetné meg, végül is szükségesnek látta Vaida, hogy elfogadja az ismételt békekajánlatokat. Így jött létre csütörtökön délután a nevezetes Vaida—Goga találkozó; Goga anyai évtized után először lépte át Vaida Sándor há-

emberi élet állati korszakát.

Nem esoda, ha az újságolvasó gyermekek fantáziája szadisztikussá, vérengzővé alakul át egy olyan világban, melyben a szennysajtó orgiái ül s amelyben még a legkomolyabb lapok is a világháború borzalmaival, az olaszabesszin háború barbár vérengzéseivel s a németországi koncentrációs táborok alvilági eseményeivel kénytelenek foglalkozni.

Amiként általában a háboru utáni fiatal generáció egész lelki habitusa leromlott s a fasizmus s a politikai szegénylegénység zava-

ros vizére evezett ki, azonképpen a még serdülő kort el nem ért gyermekek lelkiületén is észrevehető, hogy erősen hajlik a véres kalandok gyönyöre felé és spongyaként szívja magába a körülötte zajló élet miázmáit.

A prágai fiúk rémtette páratlanul áll a gyermek kriminológia történelmében, de lényegében nem egyéb, mint a felnőttek borzalmas és lelkiismeretlen életének visszfénye, amelyben a háboru, az erőszak, a rombolás és a lelkiismeretlen önzés szelleme tölti ki az erkölcsi szakadékot.

„Öfelsége ellenzéke

A jobboldali matematikusai siettek kiszámítani, hogy a kormányutódlás joga Vaida—Goga—Cuza frakciót illeti meg, mint a legszámosabb parlamenti képviselettel rendelkező csoportok.

Gyors rovanecolás folytán kiderült, hogy a jobboldal meghamisították a számaikat. A nacional-caranistapárt 43 parlamenterejével szemben a jobboldal 29 képviselő és szenátor főit rendelkezik. Ezek között is öt volt lupista és öt volt nacional-caranistapárti parlamentere van, összesen tehát tíz képviselő és szenátor, akiket demokratikus program alapján küldtek a parlamentbe választóik s akikre ezért nem igen történhetik hivatkozások, midőn a jobboldal parlamenti erejét mérlegelik.

Mert a parlamentarizmus szigorúbb értelmezése szerint a Vaidához csatlakozó lupistáknak és nacional-caranistapártiaknak le kellett volna mondaniuk mandátumukról és ismét meg kellett volna jelenniük választóik előtt annak megállapítására végezt, vajjon új programjuk alapján is megújítják-e mandátumukat.

Hivatalosan tehát „öfelsége ellenzéke” továbbra is a nacional-caranistapárt maradt. A pusztán tény azonban, hogy ez a kérdés egyáltalán vita tárgyát képezheti, eléggé beszédesen tanuskodik arról, hogy a Vaida—Goga megállapodás a romániai jobboldal hatalmi törekvéseinek útjában igen fontos akadályt jelent.

A Tatarescu-kormány biztosan ül a nyeregben és midőn a trónbeszéd a kormányzati folytonosság szükségességét hangsúlyozza ki, problematikus értékűnek tűnik a Mihalache és Lupu audienciája után kiadott hivatalos kommuniké, mely a politikai helyzet megváltozásáról beszél.

Az idő pedig a jobboldali frakció mellett áll.

Az, hogy két oly évtizedes ellenfél, mint Vaida és Goga kezét tudtak egymásnak nyújtani a jobboldali eszmék jegyében, rendkívül erős propagatív momentum, amelyet nehezen tud ellensúlyozni egy olyan nacional-caranistapárt, amelynek vezetősége még ebben a párta és a demokráciára egyaránt veszedelmes időben is nehezen tud egységes álláspontot kikristályosítani.

„Öfelsége ellenzéke” tehát formailag ma még a nacional-caranistapárt, de a rövidesen lebonyolításra kerülő részleges választások, amelyekben a jobboldali frakciók egységesen és állítják a kormány támogatásával is lépnek fel, könnyen megpecsételhetik a kormányutódlás és a román politika jövőjének sorsát.

A prágai fiúk

Prágában tíz éven aluli gyermekek útek között, hogy rablósdít játszanak. A rablóhadjárat lejárata után itélkezésre útek össze a játék vezetői és egy, rablóvezérnek kinevezett hétéves fiucska halálra ítélték.

A játéknak — a régi gyermekjátékszabályok értelmében — lét véget kellett volna érnie. A játék azonban itt nem ért véget, hanem borzalmas, háboruzongató következményekkel folytatódott. A hétéves fiucska bátyját, akit a gyermektörvényesség hóhérrá nevezett ki, egy éles sarlóval végrehajtotta az ítéletet és testvéreöcsének fejét többel lemészárolta.

A világon rengeteg borzalom, rengeteg nyomor játszódik le naponta s nincs az a szadista képzelet, amely kielégülést ne találhatna az újságok hasábjain naponta feltálat politikai és háborus gyilkosságok vagy kínzások olvasatán.

A prágai fiúk rémtette azonban talán még a legszadistább képzeletet is megborzasztja. Gyermekek, akiknek még tündérmesékkel kellene szórakozniuk vagy legfeljebb műháborusdiban kellene kiélniök gyermekfiandó káziájukat, hóhéri szerepre vállalkoznak s egy tízéves fiugyermek szemrebbenés nélkül nyiszálja le hétéves öccse ártatlan fejét! Bármilyen elszigeteltnek higyük is a prágai gyermektragédia borzalmat, mégis az az érzésünk, hogy ebben a borzalomban része van e kor felnőtteinek, e kor romlott és beteges s moszférájának is, mely az emberi élet és méltóság szentségét olyan messze taszta magától s úgy meggyalázta, mint előtte talán egyetlen korszak sem, kivéve az ós-

ják el véleményüket, akárcsak egy másik vendéglátó család asztala körül. Az egyszerűséget az ország polgárainak nagyrésze el is tanulta de Valerától és jörsze a lakosságának nem is törődik az elnök diktatórikus politikájával, mert a szigetország egyike a világ legkevésbé szenvedő államainak.

Mint hogy nagy főlöleg mutatkozik szarvasmarhában, juhokban, tojásban, ba romfiban, vajban és egyéb élelmiszeri cikkekben, nincs irországi család, amely nélkülözne. De nemcsak élelemmel vannak rendezesen ellátva, hanem filóssal is, mert turfa, a szén irországi pótlás, nem kerül többé, mint a kitermelés költségébe. A tüzelőanyagot ugyanis mindenütt ingyen veheti az ember. Az öregek számára heti tíz shillinget folyósítanak, olyan összeget, amellyel az ir szabadállamban sokat lehet bevásárolni. Az ország állami sorsjegyének jövedelméből fizetik a betegek és rokkantak kezelését és ellátását. Mint hogy az országnak ezek nagy jövedelmet hajtanak, Irországnak ma mindenütt kitünően fejszerelt kórházakkal rendelkezik.

Érdekes azonban, hogy ezt a rendszert de Valera hívei szerint is egyedül az elnök tudta meghonosítani és fenntartani. Komoly, mérték tartó és egyszerű egyéniség garancia arra, hogy amíg él, addig az ország ügyei rendezettségben lesznek. Ha nem összpontosulna benne a nép egy nagy részének bizalma, bizonyára nem tarthatna volna fenn az ő sajátos rendszerét. A politikai pártok éppen ezért azon igyekeznek, hogy de Valera elgondolásait intézményesítsék és amikor szükség mutatkozik egy demokratikus rendszerre, akkor olyan intézményeket is lehessen meghonosítani, amelyek eddig nem találtak támlára Irországnak és pedig a diktatura miatt. Ez az elgondolás má magában viseli a diktatura antitezisét. Lehet, hogy a lakosságnak egy része be sem várja de Valera távozását, hanem már is megkezdte a harcot a demokrácia érdekében. Ebben a harcban mindenesetre segítségként fog nyújtani nekik Anglia, amely veszélyeztetve látja a birodalom egységét azokban a szeparatisták törekvésekben amelyeknek de Valera a leghűségesebb szószólója.

A Vaida—Goga megegyezés után a nacional caranista-párt marad „Öfelsége ellenzéke“

A nacional caranista-pártnak 43, a jobboldali blokknak 29 parlamenterje van

Bucuresti, november 23. (Az Uj Kelet tud.) Melyik párt képviseli a parlamentben „Öfelsége ellenzéke“? — Ez a kérdés foglalkoztatja a Vaida—Goga—Cuza megegyezéssel kapcsolatosan a belpolitikai köröket. „Öfelsége ellenzéke“ — ez a fogalom az angol alkotmányos és politikai elmélet terminológiájából származott el a többi európai országokba. Azt kívánja kifejezni, hogy az angol politikai pártok akár kormányon, akár ellenzékben fölébe helyezik pártérdekeiknek a birodalom érdekeit és a kormány után a parlamentben legerősebben képviselt párt nemcsak a kormányutódlás jogos várományosa, hanem nagy államküzdekekben épügy rendelkezésére áll a királynak, mint „Öfelsége kormányosa“. A jobboldali pártok összefogása folytán parlamenti csoportjájuk lényegesen megerősödtek, olyannyira, hogy az egyik, velük szimpatizáló napilap szerint át is vették a nemzeti parasztpárttól az „Öfelsége ellenzéke“ szerepét. Az egyesült gogista—cuzaista és vaidista parlamenterek ugyanis a legszámszóbb ellenzéki csoportot alkotják, amely joggal vindikálja magának az alkotmányos-parlamentáris uzus alapján a kormányutódlást.

Az Adeverul mai számában válaszol erre a megállapításra és kiműtatja, hogy korai az öröm a jobboldal táborában, mert a következtetés, amelyhez eljutottak, hamis premisszákból fakadt. Mindenekelőtt is tény az, hogy a jobboldali frakciók csak a parlamentben való együttműködésre vonatkozólag egyeztek meg egymással. A valóságban a jobboldali blokk a kormány mellett és a nacional caranista párt ellen fog harcolni. Tegyük fel azonban, hogy ez a konglomerátum egy adott pillanatban olyan alakulattá egyesülne, amely ténylegesen hatalmi igényekkel léphet fel. Ebben az esetben a jobboldali blokk egyszerűen azért nem fogja magának vindikálhatni az „Öfelsége ellenzéke“ címet, mert a nacional caranesc pártnak még így is lényegesen több reprezentánsa van a kamarában és a szenátusban, mint a jobboldalnak.

Az 1933. decemberében megtartott általános választásokon a nemzeti parasztpárt 29 és dr Lupu 11 mandátumot szerzett. Ez összesen 40 mandátumot tesz ki. Ebből levonásra kerül az 5 lupista mandátum, akik nem fogadták el a nemzeti parasztpárttal való fuziót és Vaidához csatlakoztak. Levonásba kerül a két nacional caranesc párti képviselő mandátuma, akik Vaidával tartanak, és végül a Ghița Crisan halálával megüresedett bihori mandátum, amelyet a listán utána következő vaidista fog gyakorolni. Negyvenből 8-at levonva, marad tehát a következő 32 nacional caranesc képviselő:

Dr G. Alviurescu, Petre Andrei, V. Arjocanu, Romulus Ancusa, Armand Calinescu, D. Capatineanu, Alex. Cartoian, Victor Deleu, Aurel Dobrescu, N. Georgescu-Tulcea, N. Ghelmegeanu, I. Hudita, Teodor Jacobescu, Petre Irimescu, V. Lapedatu, Costache Lupu, dr N. Lupu, Gh. Macarescu, V. Madgearu, I. Maniu, St. Mhaescu, I. Mihalache, dr Victor Moldovanu, dr Virgil Solomon, Mihai Popovici, Ionel Pop, V. Potarca, I. Raducanu, V. Serdici, Dinu Simian, Cezar Spineanu, Crăciun Serbanescu.

A jobboldali blokk a következő képviselők fölött rendelkezik:

Cuzisták, 9 képviselő: Marcel Adam, G. Carlan, I. Catuneanu, G. Ciolac, A. C. Cuza, Gh. Cuza, N. Prelipceanu és N. Robu.

Gogisták, 9 képviselő: Aurel Baci, dr G. Banu, Ilie Barbul, Stan Ghicescu, Oc. Goga, Tilița Ioanid, L. Scridon, D. Topciu és Ianculescu.

Vaidisták összesen 2 képviselő: Ionel Lupescu és Ed. Mirto.

Ehez valószínűleg hozzá kerül még Popovici oradeai képviselő, aki a második helyet foglalta el a nacional caranesc párt bihornegyei listáján, a nemsokkal ezelőtt elhunyt és a nacional caranesc párthoz hű maradt George Crisan után.

Lupista disszidensek, 5 képviselő: C. Ghimbeseanu, Adam Ionescu, I. Modreanu, dr M. Isacescu és Al Rotta.

Az összes csoportok és frakciók képviselőit összeadva tehát, a jobboldal a következőképpen fest:

cuzisták	9
gogisták	9
vaidisták	3
lupisták	5
összesen	26

A kamarában tehát 32 nacional caranesc párti képviselővel szemben 26 egyesült jobboldali áll.

A szenátusban az arány még kedvezőlenebb, hogy ne mondjuk, egyenesen katasztrófális a jobboldali blokk számára. Itt ugyanis a nacional caranista pártot 11 szenátor képviseli:

N. Costachescu, Grigore Gefancu, N. Patraulea, Valeriu Moldovan, A. Cardea, Pan. Halipa, Alfonz Herovanu, Ionel Comsa, N. Gheorghide, T. Sauciu-Saveianu és Radulescu-Mehedinti.

Ezzel szemben a jobboldalnak mindössze három szenátora van: 2 vaidista, D. R. Ioanitescu és Jecheanu és 1 cuzista: Iuliu Muileanu.

A számok véglegesítése a következő eredményt adja tehát:

Nacional caranesc párt: 32 képviselő és 11 szenátor, összesen 43 parlamenter.

A vihart feltartóztatni nem lehet, mindent elsodor, ami ellenáll

A világhírű „Gas ro D“ ledönti a határokat, futótűzként terjed az öt világ részében. Azok a hatalmas eredmények, amit ezzel a gyógyszerrel elértek gyomor-, bél-, vese-, epe-, és májbetegségeknél, a legjobb bizonyítéka annak, hogy emberek, akik 10—15 éve szenvedtek, ma már teljesen munkaképes emberek lettek és naponta százával küldik hálás köszönőleveleiket.

Kapható gyógyszerárakban. Postán megrendelhető 130 lej utánvétellel Császár E. gyógyszerésztárában Bucuresti, Calea Victoriei 124.

James Macdonald, a menekültügyi biztos lemondott hivataláról

Mit fog tenni a Népszövetség a német emigránsok ügyében

London, november 23. Mint Genfből jelentik, a Népszövetség által kinevezett menekültügyi komiszárius, MacDonald, december tizenötödikétől kezdve állásáról lemondott. Ez év végére tehát megszűnik ez a komiszáriátus. December elején meg egy utolsó konferenciát tartanak a menekültek ügyében, amelyben megbeszélnek a német emigránsok jövőjét.

A népszövetségi tanács 1936 januárjában történő ülésén meghallgatja majd a szakértői bizottság jelentését és végleges határozatokat is hoz a német emigránsok jövőbeni védelme érdekében.

James MacDonald egy intervjuban kijelentette, hogy a komiszáriátus 1936 januárjáig még tovább vezeti az ügyeket, de onnan kezdve a menekültek sorsa magára a Népszövetségre nehezkedik. A sok ezer emigráns letelepítése érdekében csak a Népszövetség tehet hathatós intézkedéseket.

— Tisztában vagyok azzal, hogy munká-

mat nem fejeztem be — mondotta MacDonald — legalább harmincezer olyan ember él Európában, akiknek csak átmeneti tartózkodási engedélye van, anélkül, hogy joga volna dolgozni. Emellett a menekültek áramlása nemeketekévé mellezőnik meg. Az állandóan változó németországi viszonyok fémillió embert kényszerítenek arra, hogy külföldre menjenek. A probléma léma olyan méretű, hogy azt egy ilyen Népszövetség szövevégtől nem teljesen függő intézmény mint amilyen a komiszáriátus volt, nem képes ellátni. A Népszövetségnek olyan embert kell az ügyek vitelével megbízni, akinek tekintélye van az egész világon. Egy Nansenszeri egyéniségre van szükség, akinek szava elhallatszik azoknak az országoknak kormányához, ahová kivándorlás lehetséges és munkalehetőségek is vannak.

MacDonald reméli, hogy a Népszövetség menekültek problémájának megoldása érdekében munkaprogramot dolgoz ki, amely gyorsan munkába kezd.

A „Moszkvai éjszakák“ müncheni változata

Zsidó színész által játszott filmet akkor engednek bemutatni, ha a zsidó színész visszatérítő szerepet játszik

London, november 23. A Times nemrég nagy cikket közölt a németországi zsidókérdésről és ezzel kapcsolatban legújabb számában az olvasóinak a cikkhez küldött megjegyzéseit is. Letitia Fairfield a következőket írja: „München legnagyobb mozijában, az UFAPalotában Natasa címmel láttam a Moszkvai éjszakák német változatát. Mielőtt a filmet vetítették volna, a vásznon bevezetés jelent meg, melyben arra hívták fel a figyelmet, hogy a filmben előforduló csirkefogó zsidó. Árulásával, a hőssel szemben való állásfoglalásával fájának tipikus képviselője. Azután felhívás következett, melyben minden „fajtudatos“ látogatót figyelmeztet tek arra a veszedelemre, mely akkor következik be, ha a zsidók az országban befolyásnyernek. A rosszakaratu propagandista saját magát is felülmutta, mert a filmben szereplő „csirkefogó“ valóságban orosz-ortodox keresztény, akinek szerepét a zsidó származásu nagy francia színész, Harry Baur játszotta. Olyan filmet, amelyben zsidó játszsa a főszerepet, Németországban nem szabad játszani, de azt a filmet, amelyben a csirkefogót vagy az intruzust zsidó alakítja, arra használják fel, hogy e rossz tulajdonságokat az alakító fáj-

nak tulajdonítsák. Angliában még nincsenek tisztában azzal, hogy a németországi antiszemita propaganda főleg pornografikus jellegű. A Sürmer 33-as számának címlapján például egy gyermekmegbecstelenítéssel foglalkozik és hisztérikus kiáltásokban hívja fel a német anyákat arra, „nehogy gyermekeik a zsidó gazember karmába kerüljenek“. Az illető szörny egy tizenöt éves fiú, akit egykorú lánnyal állítólag egy kapu mélyedésében találta meg. Még ha igaz is volna a dolog (amiben ké elkedem), akkor is ugyanilyen esetek árja-gyermekek között éppoly gyakran előfordulnak, mint ahogy azt minden angol ifjúsági bíróság bizonyítani tudja“.

Gyémánt—Molnár Torna

Ritmika—Önvédelem
Akrobatika—Kondició
Generala-palota Cluj, Strada Iorja 3.

A tökéletesség csúcspontjai az illatszer-gyártás művészetében, az 1935—36-os sze-zón nagy meglepetései az új Les Créations „N. H. B.“ készítmények. Mindig újabbat és tökéletesebbet produkál az illatszeripar. Ezek között a legújabbak és legtökéletesebbek a Les Créations „N. H. B.“ Egyedüli forrás Romániában: N. H. BALTHAZAR, str. Selari 7. BUCURESTI.

— Decemberben lesz a georgista párt országos kongresszusa. Bucurestiből jelentik: A georgista párt a jövő hóban rendezi országos kongresszusát Bucurestiben. Ez alkalommal nagy tüntetést akarnak a georgisták tartani, amelyre vonatkozólag a megbeszélések folynak.

Fekete T...
U...
k...
Copire...
A „Re...
a Boszp...
... Azt mondj...
demokracia...
Le...
szusan átengeden...
nyos, hogy az u...
szag sem birköz...
ban gazdagon é...
bant a görögök...
hatatlan és nau...
amely rövid esz...
egymásután köv...
szert, öszzőr...
fehér nársony-he...
teoriában, de gy...
A hajón, amel...
utazóka... Nincs...
azt hinné, hog...
hazatérőkben, n...
forradalom tize...
rást termelt. S...
térési hossz“ ma...
24-én, vasárnap...
egy évi számúze...
allatt e sorokat...
Emánuelnél. Ugy...
senki sem kíván...
senkiesem bizik...
letti. Az utolsó n...
ezt igazolja,
hogy ez az or...
meg az ura...
akár dán, akár...
orosz dinasztia...
államfor...
Ahogy a Boszp...
örök vámhiva...
— legalább harmincezer olyan ember él Euró...
pában, akiknek csak átmeneti tartózkodási...
engedélye van, anélkül, hogy joga volna d...
gozni. Emellett a menekültek áramlása nemeketekévé melle...
zőnik meg. Az állandóan változó németországi viszonyok fémillió embert kényszerítenek arra, hogy külföldre menjenek. A probléma léma olyan méretű, hogy azt egy ilyen Népszövetség szövevégtől nem teljesen függő intézmény mint amilyen a komiszáriátus volt, nem képes ellátni. A Népszövetségnek olyan embert kell az ügyek vitelével megbízni, akinek tekintélye van az egész világon. Egy Nansenszeri egyéniségre van szükség, akinek szava elhallatszik azoknak az országoknak kormányához, ahová kivándorlás lehetséges és munkalehetőségek is vannak.

MacDonald reméli, hogy a Népszövetség menekültek problémájának megoldása érdekében munkaprogramot dolgoz ki, amely gyorsan munkába kezd.

London, november 23. A Times nemrég nagy cikket közölt a németországi zsidókérdésről és ezzel kapcsolatban legújabb számában az olvasóinak a cikkhez küldött megjegyzéseit is. Letitia Fairfield a következőket írja: „München legnagyobb mozijában, az UFAPalotában Natasa címmel láttam a Moszkvai éjszakák német változatát. Mielőtt a filmet vetítették volna, a vásznon bevezetés jelent meg, melyben arra hívták fel a figyelmet, hogy a filmben előforduló csirkefogó zsidó. Árulásával, a hőssel szemben való állásfoglalásával fájának tipikus képviselője. Azután felhívás következett, melyben minden „fajtudatos“ látogatót figyelmeztet tek arra a veszedelemre, mely akkor következik be, ha a zsidók az országban befolyásnyernek. A rosszakaratu propagandista saját magát is felülmutta, mert a filmben szereplő „csirkefogó“ valóságban orosz-ortodox keresztény, akinek szerepét a zsidó származásu nagy francia színész, Harry Baur játszotta. Olyan filmet, amelyben zsidó játszsa a főszerepet, Németországban nem szabad játszani, de azt a filmet, amelyben a csirkefogót vagy az intruzust zsidó alakítja, arra használják fel, hogy e rossz tulajdonságokat az alakító fáj-

Párizs, novemb...
mint megirtu...
lett a francia k...
mentette, hogy...
ben tárgyaláso...
sztrák-német sz...
hatközőlag. A te...
német szerződés...
egyezmény mintá...
őre 7 évre szó...
Francia külpol...
ak, hogy a franco...
ddig negatív les...
nem tisztázta sz...
nyre vonatkozó...
sztosítékok kell...
politikai és gazd...
épezővétség sze

Fekete Tivadar görögországi cikksorozata:

Utban az ujjászülető hellén királyság felé

Kondylisz kergette el s Kondylisz hozza vissza II-ik Györgyöt. Huszonkét év alatt ötször volt királyság Görögországban

Copiregghs by Uj Kelet

A „Regele Carol” gőzös fedélzetén, a Boszporuson, november hó.

Azt mondják: Görögország találta fel a demokraciát. Lenet. Ezt a problémát grációsan átengedem a történészeknek. Az országos, hogy az újkor történelmében egyetlen ország sem birkózott olyan drámai torulatokban gazdagon a királyság államformájával, mint a görögök. Egy nép, amely belesorvadtt halatlan és nárcisszerű tradícióba. Egy nép, amely rövid esz-endők ütemes sorozatában, az egymásután következő forradalmak vasasága szemtől, ötször fordította fel a trónus vörös-fehér órnagy-hermelin szőbőmáit, nemcsak trónjában, de gyakorlatban is...

A hajón, amelyiken utazom, keresek görög utazókat. Nincs egyetlen egy sem. Az ember azt hinni, hogy konjunktúra van a görög hazatérőkben, hiszen a legutóbbi köztársasági forradalom tizenegyszer királypárti emigránst termelt. S hihető lenne egy ilyen „hazatérési hossz” más szempontból is. November 24-én, vasárnap érkezik meg hazájába tizenegy évi száműzetés után II. György, aki, mielőtt e sorokat írom, Rómában vizitál Vikor Emánuelnél. Ugyátszik, erre a restaurációra senki sem kíváncsi nagyon, vagy az is lehet, senkinek bizik benne, ami a tartósságát illeti. Az utolsó negyedszázad görög történelme azt igazolja,

hogy ez az ország csak ideig-óráig tűri meg az uralkodóját, akárhogy hívják, akár dán, akár bajor, akár német, akár orosz dinasztiák vért ömlesztik át a görög államforma vérkeringésébe.

Ahogy a Boszporusz bejáratához érünk, a görög vámhiva almokokkal és a rendőrségi tisztviselőkkel felszal a gőzöre egy régi, konstantináji ismerősöm: A. P. Xantopul ur, hama dobogás ügynök. Végre egy görög!... De a sa nem teketekavé mellett, amit szüreszasan szüresőmetorunk együtt, alig lehet rábírnai, hogy az új eseményekről beszéljen. Nagyon finoman mosolyog — görög mosoly — s a pápaszeme megüli barátságosan hunyorga. Va biztosít arról, hogy kizárólag hajókat akvirál kereskedőknek s nem szereti a politikát. Meg lehet érteni. A görög politika véres mulatság.

II. György király, a mai II. György nagyapja dán származású. Olga orosz nagyhercegnőt vette feleségül. Szalonikiben ölték meg. A gyilkosa állítólag öngyilkos lett, más verzió szerint a királypártiak ledobták a harmadik emeletről...

A dán férfi és az orosz nő házasságából származott Constantin, aki követi 1913-ban apját a trónon és akit négyéves uralkodása után Venizelosz száműzte ésbe kerget, mert filogermán orientációt követett.

Másodszülött fia, Alexander jut trónra. Ez az I. Alexander, akit megöl egy veszett majom harapása a királyi kastély kertjében.

A görögök azt mondják, hogy a halálnak maga a király az oka. Egy nőtény majmot akart párosítani egy himnutyáival. A majom megveszett és a király jobbja harapott. Az uralkodó az így beálló mérgezés következtében halt meg.

Persze, nagyon nehéz ezt a hírt ellenőrizni: mindenesetre színes és invenciózus feltalálása és konferansza egy csakugyan bekövetkezett mérgezett halálnak.

S most újra az előbbi Constantin következik a trónon, uralkodik 1920—22-ig s a görögök kisázsiai veresége után detronizálják. Most kerül a trónra, 1922-ben, II. György, ugyancsak Constantin fia, a mai redvivivus. Keveves ez a punkósi uralom. 1924-ben kikáltják a görög köztársaságot, II. Györgyöt száműzik, s most visszahozzák újra. Az a király, aki ilyen előzmények után tér vissza országába ezen a héten, a világ minden tisztelét megérdemli. Bizonyos, hogy bátor ember.

Hiszen az a Kondylisz generális, aki visszatérést előkészíti, aki a népszavazást levezette, aki ma teljes hatalmu régense a hellének birodalmának, az 1924-es köztársasági felkelésnek egyik leghevesebb és legmeggyőződésebb harcosa volt.

Ez a Kondylisz a restauráció főszóla, az új fordulat előtt álló Görögország diktátora, kalonai bálványja — a hellén Mussolini, aki 11 esztendői köztársasági forma után revízió alá vette nézeteit. De II. György király, ugy látszik, nem fél a görögtől, még akkor sem, ha ilyen remek ajándékot hoz, mint a restauráció...

Rezumé: 1913-tól 1935-ig a görög trónon egyszer ült I. György, kétszer Constantin, egyszer Alexander és kétszer II. György. Szerepel két természetellenes halál, két száműzetés, egy detronizálás, tizenegy év köztársaság s a legújabb restauráció ma, vasárnap! Államforma-műsornak és királyokiban való változatosságnak páratlan produkció az európai törtélemben.

Mindent persze nem történelmi tudásunk kielégítése emén közlöm, hanem annál a természet oknál fogva, hogy ezek nélkül az események nélkül a mostani restauráció érdekessége, izgalma, aktualitása és váratlan fordulata alig lenne érthető. S talán ezért mosolyog folyton konstantináji görög barátom, A. P. Xantopul is, amikor ezeket a drámai királyfilmeket lepergetjük s alig vesszük észre, hogy a gőzös már elhagyta a Boszporusz szűk bejáratát, hogy délután három óra van s a napfényes novemberi szikrázásban hajónk a szokásos harangzúgás közben kiköt Izstambulban. A paron, a hajóhid alatt, ácsorgó vasárnapi népség; még mindig árákció a kikötőben a román zászlós gőzös. Izstambul fölött is sít a nap, csendes az ünnep, a Tokadlian portása köszönt.

Annyi bizonyos, hogy az a vasárnap amely mához egy hétre virrad ránk Athénben, nem lesz ilyen csendes...

Minden évszakban orgonavillat!

A „Lilas Grand Luxe” Elida szappant valódi, természetes orgonakivonattal készítik, illata finom, gyengéd és mégis állandó.

A bécsi zsidóság a teljes deklasszalódás útján

Ausztria százhatvanezer államhivatalnokai közül alig 700 zsidó van

Bécs, november 23. A zsidó hitközség alelnöke dr. Löwenherr József a Neue Freie Presse vasárnap: számában cikket írt a bécsi zsidóság gazdasági helyzetéről.

A bécsi zsidó hitközség úgy érzi — írja dr. Löwenherr — hogy a télen segélyakciókat kell bevezetni a zsidóság érdekében. Hogy a bécsi zsidóság nyomora mennyire megnövekedett, azt legjobban néhány szám bizonyítja: A bécsi zsidóság száma az utolsó évtizedben huszonöt ezerrel esett, dacára annak, hogy Bécs lakossága az utolsó esztendőben megnövekedett. Bécsben jelenleg 176,034 zsidó lakos él. A zsidó középosztály gazdasági tönkremenése folytán a hitközségi adófizetők száma hatvanezerrel negyvennyolcezerre esett vissza. A legtöbb adófizető a „kereskedelempar” csoportba tartozik, akiknek száma 25 ezer. A hitközségi adófizető alkalmazottak és munkások száma 12 ezer. Harmadik helyen az intellektuális foglalkozásúak állanak 3400 adófizetővel. Nagyon esett a bank és börzecsoporthoz tartozó hitközségi adófizetők száma. Ehhez a csoportba ma csak 325 adófizető tartozik. A zsidó alkalmazottaknak bankoknál történt leépítése folytán a hitközség hateraz adófizetőt veszített el.

Egy másik beszélő szám: 1934-ben a zsidó halálozások száma 2557, a születések száma ezzel szemben 759. 1935 évben a halálozások és születések közötti aránytalanság még nagyobb.

1934-ben Bécsből 1418 zsidó vándorolt ki. 1935-ben a kivándoroltak száma a kétezeret is meghaladja. A legtöbb kivándorló Palesztinába ment; kisebb csoportok Dél-Amerikába és Dél-Afrikába is mentek.

Az ausztriai zsidó töke minimumra zsugorodott össze. A zsidó ügyvédek és orvosok helyzete egyre kelvezőtlenebb lesz. Az 1934-ben történt 2557 temetés közül 1352 temetés költségeit vagy egészen, vagy részben a hitközség volt kénytelen fedezni.

Sokat beszélnek a zsidóknak az intellektuális pályákon való túlzaporodásáról. Ezzel szemben csak azt kell megemlítenünk, hogy Ausztria 160,6% államhivatalnokai közül alig hétszáz zsidó van, melyből egyedül Bécsre 593 esik.

A téli segélyakcióra ezért jelentékeny pénzüsszegekre van szükség. A hitközség vezetősége fölszólította valamennyi adófizetőt, hogy a téli segély keresztülvitele érdekében husz százalékkal többet fizeszenek. A téli akció december elsején kezdődik és kosztadásból, napi otthonok és melegedőhelyek fenntartásából 4500 háztartásnak szénrel és élelmiszer-csomagokkal való ellátásából, felnöttek és árvaházi gyerekek felruházási akciójából fog állani.

— Juszticmordról rántja le a lepelt a milliomos fin öngyilkossága? Bucurestiből jelentik: Egyes lapok azt írták, hogy revízió alá veszik Tata-Mosu rabló bűnügyét, akit jogerősen 15 évre ítéltek Aslan gazdag uriaszony meggyilkolásáért. A dolog azért vált volna szükségessé, mert Aslanné f.a, akit tudvalevőleg anyagylkossággal vádolnak, ezeltől néhány nappal öngyilkos lett és hír szerint hátrahagyott levele más fordulatot adna a néhány évvel ezeltől történt gyilkosságnak. Illetékes helyen cáfolják ezt a hírt. Aslan hátrahagyott levelében nincs szó a gyilkosságról és semmi sem merült fel abban az irányban, hogy perújítás szükségesnek látszanék.

Bármelyik pillanatban tartani lehet attól, hogy Németország ráteszi a kezét Ausztriára

„Karddal kell megteremteni az Anschlusst” — mondotta a német munkafront elnöke

Párizs, november 23. A német kormány színt megirtuk — indirekt lépéseket tett a francia kormányál, amelynek bejelentette, hogy Németország a közeljövőben tárgyalásokat kezd Ausztriával egy osztrák-német szerződés megkötésére vonatkozólag. A tervezet szerint az osztrák-német szerződés teljesen a német-lengyel egyezmény mintájára készülne el és egyelőre 7 évre szólna.

Francia külpolitikai körökben úgy tudjuk, hogy a francia kormány válasza mind addig negatív lesz, ameddig Németország nem tisztázza szándékait a dunai egyezményre vonatkozólag. Franciaországnak szótisítékok kellenek, amelyek Ausztria politikai és gazdasági függetlenségét a német uralomszelleme szerint megtarta-

ná. Ellenkező esetben bármelyik pillanatban tartani lehetne attól, hogy Németország egyszer csak ráteszi kezét Ausztriára és egyszerűen tartományává teszi.

Hogy Franciaország félelme mennyire alapos, azt bizonyítja az a beszéd is, amelyet Köhler a Munka Frontjának elnöke tartott egy gyűlés alkalmával Nürnbergben. Köhler megemlítve Ausztria annektálásának kérdését, azt mondotta, hogyha szépszerével nem sikerül az Anschlusst megteremteni, akkor a kard hatalmával kell birtokba venni. Ehhez azonban szükséges, hogy az első cél a német birodalom felfegyverkezése legyen. Ez az egyetlen lehetőség arra, hogy valami eredményt Németország, ellenségektől körülveve elérjen.

London, nov. 23. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági tanácsa foglalkozott az új devizarendszer kérdésével és csatlakozva Costinescu miniszter javaslatához, a devizakereskedelem szabaddátétele mellett foglalt állást. Természetesen ez a szabadkereskedelem inkább elvi állásfoglalást képez, hiszen a Banca Nationala számára szükséges devizastokk biztosítását mindenképpen garantálni fogják.

KÖZGAZDASÁG

Az új devizarendszer csak az erős valutákra ad prémiumot

A gazdasági tanács értekezletéről kiadott hivatalos jelentés hangsúlyozza a kormány számára a devizarendszer kérdésével és csatlakozva Costinescu miniszter javaslatához, a devizakereskedelem szabaddátétele mellett foglalt állást. Természetesen ez a szabadkereskedelem inkább elvi állásfoglalást képez, hiszen a Banca Nationala számára szükséges devizastokk biztosítását mindenképpen garantálni fogják.

A gazdasági tanács értekezletéről kiadott hivatalos jelentés hangsúlyozza a kormány számára a devizarendszer kérdésével és csatlakozva Costinescu miniszter javaslatához, a devizakereskedelem szabaddátétele mellett foglalt állást. Természetesen ez a szabadkereskedelem inkább elvi állásfoglalást képez, hiszen a Banca Nationala számára szükséges devizastokk biztosítását mindenképpen garantálni fogják.

Erdekes, hogy az új rendszert a kormány egyik tagja a következőképpen jellemezte: az összes devizák forgalombahozatalának biztosítása a forgalombahozatal lehetőségein belül.

A még megoldásra váró technikai kérdések feletti hétfőn dönt a kormány, úgy hogy az új deviza- és külkereskedelmi rendszer életbeléptetésére vonatkozó rendeletet kedden már bemutatják az uralkodónak aláírás végett.

Nem adnak ki Ausztriára szuprakvótát. A Banca Nationala közölte a kereskedelmi minisztériummal, hogy kimerült az a devizadisponibilitás, melynek alapján eddig Ausztriára szóló behozatali szuprakvótákat engedélyeztek az osztrák követtség javaslatai alapján. A két ország megbízottai közlelőbről értekezletre jönnek össze, mely alkalommal ezt a kérdést általában véve az Auszriából eszakiendő behozatali kérdését újból megvitatják.

És aztán fiatal...

Sok nő ajkáról hangzik el a sóhaj bámulattal és irigységgel vegyes. Pedig minden nő megszerezheti egyszerű és nem költséges módon a fiatalos, leányos arcszínét, ha alábbi módon kezeli esténként lefekvés előtt az arcát. Szabály: Esténként mossa arcát a LETON-szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársnyogosan, üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni. A LETON-szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arcej és LETON puder!

Kapható 22 lejért gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban, valamint a főraktárban: Parfumeria ROYAL Oradea, Saspassage.

Nagy karácsonyi vásár!

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

SZABÓ JENŐ RT.-NÉL

1 méter ZEFFIR

1 méter FLANEL

1 méter TUSSOR lehrneműre

1 méter CÉRNA Barchet

1 méter RUHA SELYEM

1 méter Georgette selyemruhára

1 méter BARSÓNY

1 darab FÉRFI ING 2 gallérral

1 darab FÉRFI HÁLÓ ING

1 méter SZÖVET ruhára

1 méter KABÁT SZÖVET

1 méter PIQUE BARCHET

Szabó Jenő Részvény-Társaság

Cluj, C. Reg. Ferdinand 5.

A tényleges veszteségeket közvetlenül az eredményszámlából lehet levonni

A bucaresti kereskedelmi és iparkamara kommunikét adott ki, amely figyelmeztette az iparosokat és kereskedőket, hogy a bucaresti tábla legújabb két döntvénye szerint a tényleges veszteségeket közvetlenül az eredményszámlából lehet levonni anélkül, hogy a kétes tartalek alapját kellene erre felhasználni.

A kommuniké hivatkozott a bucaresti tábla S. II. 2219-935. számú elvi jelentőségű ítéletére is. Ennek az ítéletnek lényeges rendelkezéseit sikerült megszereznünk és azt a következőkben ismertettjük:

— Az Activa Rt., amely bankműveletekkel foglalkozik, a múlt évben bizonyos veszteséget szenvedett, amelyet közvetlenül a nyereség és veszteségszámlán könyvelt el. Az adófellebbezési bizottság a kinstár fellebbezésének helyt adott, mert a kinstár a könyvelésnek ezt a rendszerét jogosulatlanul találta. A részvénytársaság semmiségi panasszal élt.

A tábla előtt az adózó fél az 1935. április 20-i, a hitelezések megkönnyítéséről szóló törvény 15-ik szakaszára hivatkozott. Ez a törvény cikk előírja, hogy a bank által behajthatatlannak vagy kéteseknek látszó követeléseket a mérlegben fel lehet tüntetni és pedig akár az eredményszámlán, akár pedig az ilyen célokra alkotott bármilyen nemű tartalékalapnál Ezen összegek után adót csak akkor lehet kivetni, ha az összegeket a bankok később tényleg behajtatják.

A semmiségi panasszal élő fél azt vitatta, hogy a törvény szellemének teljesen megfelelt az ő eljárása, amikor a veszteséget a nyereség- és veszteségszámlán könyvelte el, mert hiszen ez a számla voltaképpen eredményszámla.

A tábla II. szekciója ezt az álláspontot magáévá tette és így adójogi szempontból rendkívül értékes döntést hozott.

Az italmérsi taxa egész évre szól és elköltözés címén nem vehető ki póttaxa

A bucaresti tábla V. szekciója igen érdekes ítéletet hozott egy italmérsi taxáügyben. Az érdekelt italmérő másik helyiségbe költözött az év folyamán, amelynek a bére nagyobb volt, mint az előző. Amint tudjuk, az italmérsi taxát a bérérték után vetik ki. Ezért is az adókövető hatóság póttaxát vetett ki az italmérőre azzal az idokolással, hogy ez a nagyobb taxa fele meg az utolsó évmegyed nagyobb üzletbérének.

Az italmérő ez ellen fellebbezéssel élt, azonban a fellebbezési hatóság elutasította azt. Az elutasító határozatot azzal indokolta, hogy habár az italmérsi taxa egész évre szól, mégis minthogy az italmérő elköltözése folytán az üzleti foglalkozás feltételei megváltoztak, ennél fogva az adókövetésnél megállapított bérérték nem szolgálhat többé az adózás alapjául.

Ez ellen az italmérő semmiségi panasszal élt a bucaresti táblához. Hivatkozott

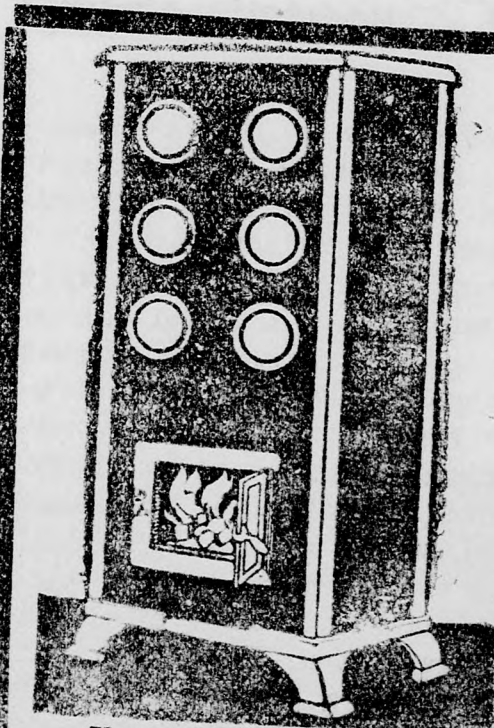
a szesz-törvény 225-ik szakaszára, amely megállapítja, hogy az italmérsi taxa egész évre szól. Ezt a taxát az év folyamán nem lehet többé megváltoztatni, különösen pedig abban az esetben nem, ha a változás az italmérő elköltözése folytán következett be.

Ezt az álláspontot foglalta el a bucaresti tábla V. szekciója, amely 1934. évi 1215. számú ítéletével kimondotta, hogy az italmérsi taxa egész évre szól és az elköltözés folytán póttaxát kivetni nem lehet.

Töltőtollát.

ha rossz, becserejlük, vagy megjavítjuk eredeti alkatrészekkel. Elhasznált arany tollhegyeket becserejlünk. Töltőtollát díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtoll üzlet:

Fehér Irógépvállalat
Cluj, Str. Regina Maria 2.

SOK TIZEZER megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

ZEPHIR

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt egy NORMÁL szobát 24 órán át

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: „BARZEL” vaskereskedés, P. Mihai Viteazul No. 13.

BET

perfecter
Halbwolle
des Betrie
Reissen b
zu Hause
Streich- u
tiger H
kulant.

Nur ab
liche, sesh
ter Ang
Gehaltans
von ausfü
Zeugn's
unter „T
an die Ad

Hogyan dolgoznak a király futárai?

Az angol titkos futárszolgálat kihalófélben levő régi diplomáciai szervezete

London, november 23. A londoni Downing Streeten, a külügyi hivatal palotájának harmadik emeletén nyolc tisztviselő dolgozik. Ez a nyolc ember alkotja a brit királyi futárok testületét, amelyek tagjai a legfontosabb titkos jelentéseket és álmiratokat viszik rendeltetés helyükre, valamint az angol királyi kádristát jutatták el a címzetekhez. A futárok jelvénye egy ezüst agar, amelynek jelentősége messze a történelmi multban gyökerezik. II. Károly király hiv. a életre ezt az intézményt, még 1649-ben, amikor apját megölték és a trónörökös csak futárok útján érintkezhetett híveivel. Legmegbízhatóbb tisztjét bízta meg a futárszolgálattal és jelvényül egy ezüstgomb szélére faragott agarat adott nekik. Angliában mély gyökerei vannak a tradícióknak és így maradt meg máig is ez a szervezet, amelynek tagjai két szalagot hordoznak a nyakukban egy ezüst agarat és a jelvény kabátjuk hájtökája alatt is viselik. Azok, akik ma még betöltik ezt a tisztseget, már utolsó reprezentánsai a királyi futárok testületének, mert ez a szervezet kihalófélben van és a kilépő vagy elhunyt futárokat már nem pótolják újakkal. Helyettük a katonai repülők veszik át a futárszolgálatot.

A titkos brit diplomáciai szolgálathoz hasonlóan dolgoznak a „királyi agarai” is, csendben és titokban. Misszióikat és utazásait célját szigorúan titokban tartják, hiszen a futárok sokszor még békeidőben is komoly veszedelembe foregnak és 1918 óta nem is egy királyi futár fizetett már életével megbízatásáért. Nagyon gyakoriak voltak mindig a merénylékek a titkos futárok ellen, akiknek értékes akta-táskájait megszerezni minden ellenségnek állam szolgálatában álló kémnek legfőbb ambíciója. Ha azonban valamelyik futárnak baja történik, ezt a brit külügyi hivatal lehetőleg titokban tartja és vigyáz arra, hogy semmi se kerüljön a sajtó és a nyilvánosság tudomására. A futár halálának a híre ilyenkor vagy egyáltalán nem hozzák nyilvánosságra, vagy pedig olyan szűkre formában közlik, hogy ez ne keltsen semmiféle feltűnést.

A brit királyi futárszolgálat ugyennyolcan exkluzív, mint a diplomáciai testület. A futárokat maga a király nevezi ki és megbízatásait is vagy magától az uralkodóól vagy a külügyi hivatal vezetőjétől kapják. Fizetésük évi hatszáz font sterling és ezenkívül megtérítik utazási és egyéb költségeiket is. A háború alatt igen sok ideiglenes minőségű futárt alkalmaztak, ezek azonban nem közvetlenül a király, hanem a külügyminisztérium alá tartoztak és nem viseltek az agarjelvényt.

A futárok nem közönséges utlevéllel, hanem a diplomáciai utlevélhez hasonló okmányokkal utaznak, amely piros bőrkötésben van és olyan kiváltságokat biztosít tulajdonosának, amelyek felülmúlják a köve ek előjogait is. A királyi futárnak például joga van arra is, hogy megállítsa a forgalmat, magánautót rekviráljon vagy felvonuló csapatokat felartóztasson. Eppoly jogosult különvonalatok, gőzhajók vagy repülőgépek igénybevételére is az angol kormány szájára terhére. Természetesen csak ritkán fordul elő, hogy a „királyi agarai” elnevezés az ezzel a jogokkal és a kincstári hivatal pontos elszámolást kíván a futár útikiadásai-ért.

Általában az a közhit, hogy a királyi futárok feladata elsősorban az, hogy fontos okmányokat lehet óleg gyorsan juttassanak el Londonból rendeltetés helyükre. A valóságban azonban nem így van. A futárokkal való közlekedés a leglassabb módja fontos iratok továbbításának. A sürgős okmányokat rendszerint postán küldik, ha csak nem szigorúan titkosak, amely esetben királyi futár viszi

repülőgépen. A légi utat mégis, ha csak lehet, elkerülik, mert nem tekintik még teljesen biztonságosnak, különösen olyankor, amikor már aláírt államszerződésekről van szó, amelyeket nehéz újakkal pótolni. Az ilyen okmányokat inkább vonaton viszi a futár, még ha sürgős is.

A királyi futárok testülete arra a legbüszkebb, hogy a szervezet fennállása óta még nem került illetéktelen kezekbe egy futár irattáskája. Sok futárt követtek már úján kémelek, nem egyet meg is gyilkoltak már, mégis a brit külügyi hivatal irattárában őrzött feljegyzések szerint minden esetben sikerült még a futárpostát megsemmisíteni, mielőtt az illetéktelen kezekbe került volna. A titkos okmányok ugyanis olyan különleges papírra írják, amelyet csak a külügyi hivatal számára gyártanak és amely különböző vegyszerekkel úgy van preparálva, hogy teljesen feloldódik, mielőtt a szájába veszi az ember vagy parázsló cigarettával megérinti a szélét.

Rendesen négyzögletű bőrből készült akta-táskában viszik magukkal a futárok az iratokat, amelyeket az angol címer díszít. Az akta-táskák lakatokkal vannak lezárva, amelyeknek kulcsait a futár a nyakában hordja egy kis láncra. Legenda az, hogy a futár nem is tudja ezeket az irattáskákat kinyitni, mert annak a kulcsai csak a külügyi hivatalban és azon a követségben vannak meg, ahová a futárpostát szől. Ez már azért is lehetetlenség, mert támadás vagy veszély esetén a futárnak ki kell vennie a fontos okmányt a táskából és biz os helyen kell azokat elrejtjenie vagy esetleg meg is kell őket semmisítenie.

Érdekes, hogy a „királyi agarai” külföldön sohasem utaznak elsőosztályon, hanem mindig másodikon. Amíg ugyanis a legfőbb közép-európai expresszen az elsőosztályú fülkéknek csak egy-egy személyre berendezett hálófülkéjük van, addig a másodosztályú hálófülkék kétszemélyesek és itt a futár, akinek kétszemélyes jegyet váltanak, inkább elhelyezheti irattáskáit, amelyeknek néha elég nagy a számuk, hiszen Párizstól Angoráig a legkülönbözőbb fővárosokban kell eljuttatni iratokat, amelyek mellől a futár az uton nem mozdulhat el. Minden fővárosban, ahol előre jelzik a kurrít, aki néha a vonatban adja át az illető követség részére szőló irattáskát és az

KALODONT tanácsolja Önnek ma:

Az érzékeny foghúst masszírozással erősítik!

Ha érzékeny és könnyen vérző a foghúsa, ajánlatos — fogmosás előtt — mutató ujjal a fog koronájának irányába masszírozni. Kímélje foghúsát a fogmosásnál is, kifelé mindig fogait korszerű mozdulatokkal, a foghústól kiindulva — a rágó felület fele.

És sose feledje el, hogy a Kalodont 3 kiváló tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást:

1. a speciális fog-és szájszájban enyhe habja alaposan megtisztítja a fogakat, ott is ahova a fogkefe nem juthat el;
2. a különlegesen finom tisztító anyag kifejleszti a fogzománcot, anélkül hogy azt megtámadná;
3. a Dr. Bränlich által összeállított Sulforizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT FOGKÓ ELLEN

átvéte, igazolása után azonnal tovább is utazik. A futárok többnyire a követségek vendégei, bár néha olyan díszkísérettel a megbízásuk, hogy észrevétel nélkül akarnak maradni és ezért nem szállnak meg a követségben.

Ezidőszerezt egész Nagy-Britanniában csak nyolc királyi futár van, azonban ezek sincsenek soha valamennyien együtt Londonban, mert egyrésztük mindig uton van. A király a hadsereg és a flotta tagjai közül választja ki futárait, akiknek a háború alatt tábornoki rangjuk volt. A testületnek háromszázéves fennállása óta összesen 103 tagja volt és így érthető, hogy az exkluzív testület tagjai igen büszkék és zárkózottak, amit különben már hivataluk is megmagyaráz. (L. F.)

számos vívisszereklépt csinált saját fajunk testén és ezt a módszert minden erőből folytatni kell. Dr Fischer József kifejtette ezután, hogy előadásában is a zsidó ifjúság mai helyzetét szociális, politikai, gazdasági és etikai szempontból akarja megvizsgálni, hogy utána a probléma helyes megoldását javasolja.

Az zsidó ifjúság útja...

Dr Fischer József szerint a mai zsidó ifjúság helyzetét, amely igen fontos problémájává vált e ki magát a zsidó közösségnek, különböző tényezők determinálják.

Az előadó szentrikt ezek a szempontok: a világháziás, az ország speciális válsága, a zsidóság speciális társadalmi összetétele, az aktuális helyzet és a különböző eszmei áramlatok.

Az általános krízissel nem foglalkozott részletesen az előadó, mert annak kihatását amugyis minden társadalmi kategória érzi. Megemlíttette azonban, hogy minden kuzis kétszeresen sújtja a zsidó népet azért, mert az időtlen idők óta nem tud állandó elhelyezkedést nyerni és mindent „idegennek” tekintik.

Tekintettel arra, hogy az állandó üldözések folytán a zsidóság akaratán kívül deformálódott, ennek az elváltozásnak következményeképpen az előadó szerint a zsidó ifjúság helyes útja a természetben rejlik.

A közvetítő ágak, a kereskedők és iparosok, nemkülönben az intellektuelek kategóriájába tültszóft és ezeknek a kategóriáknak az iránytalan válsága folytán a zsidó nép teljesen deklasszálódott.

Félő, hogy a gazdasági válság nyomán morális válság fogja felütni a fejét a zsidó közösségben, amelynek nyomán fellépő szétbuzás és dekadencia az egész közösség számára nagy veszélyeket tartogatna.

Dr Fischer József a zsidó közösség egyetlen vigaszt az ifjúságban látja, amelytől a népi érdekek megfelelő új közösség kiépítését várja.

Beleérti, hogy a zsidó ifjúság mai helyzete súlyos, de a zsidó közösségnek meg kell változtatnia a beteges rétegződést és a zsidó ifjúságnak a termelő pályát kell mint egyedül helyes utat kijelölnie, a szellemi proletáriátus növelése helyett. Csak így regenerálódhatik a társadalom, mert a kereskedelem jelentősége évről-évre fogy. Természetesen, hogy az ifjúságnak gazdasági és szociális előkészítő munkát kell elvégeznie, de be kell vinni az ifjúság tudatába a közösség elvét is, amely az emberi haladás elvével együtt nem hányozhat a zsidó ifjúság zászlójáról.

Befejezésül dr Fischer József arra hívja fel a zsidó társadalom figyelmét, hogy a zsidó ifjúság munkáját erkölcsileg és anyagilag támogatni kell, mert csak ilyen módon lesz Palesztina teljesen felépíthető és meghódítható és ez fogja jeleníteni a zsidó ifjúság számára a helyes megoldást.

Dr Fischer József magasszínvonalú előadását Grünwald Károly elnök köszönte meg a helyi csoport nevében, míg az előadót melegen ünnepelte a közönség. (b. b.)

Dr. Fischer József előadása Targu-Muresen a zsidó ifjúság útjáról

Targu-Mures, november 23. (Az Uj Kelet tud.) Kimagasló vendége volt Targu-Mures zsidóságának. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség targumuresi csoportjának meghívására dr Fischer József tartott magasszínvonalú előadást a csoport Díest-jén. Ez alkalommal szintútg megtöltötte a közönség a targumuresi Avodah-klub különtermét.

Az előadás megkezdése előtt Grünwald Károly gyárigazgató, a helyi csoport elnöke üdvözölte a targumuresi zsidóság nevében az előadót és felkérte előadásának megtartására.

Előadásának bevezése éseben dr Fischer József arról beszélt, hogy a cionista szervezet legfontosabb feladata a zsidó és nemzsidó tömegek felvilágosítása, mivel a zsidó nép történelme körül uralkodó konverziák és tájékozatlanság, a zsidó faj életének tragikus

és felemelő momentumai ellenére is durva erővel tömek reá a közösségekre és ezért a zsidó néplelek meg nem értésével egyidejűleg a gyűlölet szennyes áradata lepi el különösen utjabban a világot a zsidók ellen.

Mesérséges köd terjeng szerte a világon a zsidóság ellen, amelynek titokzatos tájékoztatásában születhetett meg annak idején a gettó és a sárga folt. A zsidóüldözések a zsidóság hibáit tüntetik fel az üldözések okainak és véres tetteiket ezzel akarják igazolni.

Ezért van az előadó véleménye szerint a cionizmusnak óriási jelentősége, mert a látszatok máoszából kiemelte a zsidókérdést, megvizsgálta oknyomozó módszerrel az üldözések okait és felhagyott a régi zsidó politika kerdőzésével.

A cionizmus — mondja az előadó — való-

Gesucht BETRIEBSLEITER

perfecter Manipulant, firm in Wolle, Halbwohle, Vigogne, im ganzen Gang des Betriebes einer Tuchfabrik, vom Reissen bis zur Appretur bestens zu Hause, in der Dessina ur von Streich- und Kammgarnen auf richtiger Höhe, guter Wirt und Kalkulant.

Nur absolut erstklassige, verlässliche, sesshafte Kräfte offerieren unter Angabe I-a Referenzen und Gehaltsansprüchen, sowie Beischluss von ausführlichen curriculum vitae. Zeugnisabschriften und Lichtbild, unter „TUCHFABRIK PROVINZ“ an die Adm. d. El.

„GOLDMARK“

ZSIDÓ FILHARMÓNIKUS ZENEEGYESULET

BEETHOVEN

szimfónikus hangversenye

e hó 26-án, kedden este 9 óraker a Magyar Színházban.

Szólista: KOLAR Károly
Vezényei: BOSKOVICS Sándor

Jegyek: Magyar Színházai
délután 3 órától

Negyvenéves a Nobel-díj

A dinamit feltalálója óriási összegű alapítványával akarta jóvá tenni bűnét, amit az emberiség ellen elkövetett

A közeli napokban lesz negyven éve, hogy Nobel Alfréd a dinamit feltalálója elkészítette híres végrendeletét, amelynek rendelkezései szerint 32 millió svéd korona vagyonának a kamatait minden évben kiosztják azoknak, akik a fizika, kémia, orvostudomány, irodalom és béke terén a legértékesebbet alkották.

A negyven éves évforduló ismét aktuálissá teszi Nobel Alfrédot, ezt az érdekes életű és nagyon csalódott embert, aki a világot a legfélelmetesebb robbanóanyaggal ajándékozta meg. Későbbi korokban a tudomány bizonyára felfedez a dinamitnál sokkal hatásosabb és borzalmasabb erejű robbanóanyagot és lehet, hogy Nobel Alfréd találmányát belei majd a feledés, azonban az általa alapított Nobel-díj örök időkre halhatatlanná teszi a nevét. Mert amíg tudomány lesz a földön, addig tudásra, íróra és békepostolra a legnagyobb megtiszteltetés és elismerés a hatalmas összegű Nobel-díjat.

Nobel Alfréd sorsa szerencsétlen volt. Sokat szenvedett, mert az emberiségre részabdította a dinamit örögdégt és örökös lelkiismeretfurdalások mardosíták, mivel szászországi vagy ezerszeresen meggyorsította az emberölés tempóját. Valóságos kettős életet élt: külsőleg dús gazdag embernek látszott, akinek tizenöt dínamitgyára nemcsak rengeteg vagyont hozott, hanem hatalmas befolyást és tekintélyt is biztosított, belsejében azonban szomorú, csalódott és elfáradt volt és folyton márcangolta lelkét a vád, hogy az ő felfedezése milyen mérhetetlen katasztrófát zúdított az emberiségre.

Óvátanni az emberiség elleni merényletet...

Nobel Alfréd a dinamitot tulajdonképpen a békés munka részére fedezte fel. Legalább is így hitte. Ugy látta, hogy claymezők feltárásánál, alagutak furásánál, csatornák építésénél, bányászatonál, utak készítésénél megkönny-

kényszeríték, nagy szolgálatot tennének a világbékének.

Ezek a szavak, amelyek világosan rámutatnak egy idős Népszövetség céljaira, mutatják azt a nagy utat, amit Nobel Alfréd a dinamit feltalálásától a világhébe gondolatáig megtett.

Nobel Alfréd nagyon lentől küzdött fel magát. 1833 október 21-én született egy stockholmi bérkaszánya kis lakásában. Atyja a geometria tanára volt és nagyon szűkös anyagi viszonyok között élt. A kis Alfréd csak az elemi iskolát járhatta ki és kémiai ismereteit később magánúton verezte ki a tanulásból.

Már harmincéves korában kísérletezik, hogy puskapor és nitroglicerin felrobbanhat-e a víz alatt. Rengeteg szerencsétlenség kísér próbálgatásait, amelyeknél rajongásig szeretett öccse is életét veszti, de nem hagyja abba a munkát, amely később teljes sikerrel jár. Amikor találmánya bevált, egyik dínamitgyárat a másik után építi és elmondhatta magáról, hogy birodalmában a nap sohasem nyugszik le, mert hiszen felfedezése valóban meghódította az egész földet. Azonban mennél idősebb lett és mennél inkább hullt a pénz az ölébe, annál elégedetlenebb. Korán megöregedett és meggyűlölte az életet. Utolsó éveiben már csak egy gondolat adott tartalmat vizsgálatának életének: legyen haszna a fejlődésnek bozalmas felfedezéséből.

1895 november 27-én, egy évvel halála előtt, készítette el végrendeletét, amelynek értelmében évenként öt olyan embert jutalmaznak fejenként 170.000 svéd koronával, aki a tudomány, irodalom és békepolitika terén az előző évben a legértékesebbet alkotta. Az első díjakat 1901-ben osztották ki és a díjazottak között volt Röntgen Vilmos német fizikus is,

Akarja, hogy BÖRE SZÉP legyen? Használjon

THIOSEPT Szappan

Minden nő vágya a bársonypuha és tiszta bőr. Ezt legkönnyebben Thiosept-szappan révén érheti el. Thiosept-szappan nem tartalmaz szódát, hanem ahelyett thioseptet, egy kőolajjal, amelyet hatóságos bőrápoló szernek ismernek.

Thiosept

AZ ON BŐRÁPOLÓ SZAPPANA, THIOSEPTET TARTALMAZI

aki a róla elnevezett X-sugarakat találta fel. És azóta a tudósok, írók és nemes gondolkodású békebarátok egész tömege kapta a megtisztelő Nobel-díjat. Sajnos, Nobel Alfréd nagy alapítványa sem akadályozhatta meg a háborút. A dinamit, ez a félelmetes robbanóanyag rengeteg szerencsétlenséget zúdított a földre és a négyéves világháború után most Kelet-Afrikában pusztítják az emberek egymást olyan gránátokkal, amelyeket a Nobel Alfréd által felfedezett robbanóanyaggal töltöttek.

mazott zsidókra vár a feladat, hogy a zsidó öntudat és politikai fegyelmességét, tradicionális szellemét vigyék be a bucaresti zsidóságba, amely különböző körülmények folytán nem rendelkezik az erdélyi és bánáti zsidók politikai iskolázottságával.

A Zsidó Párt Központi Vezetősége éppen ezért azt a meleg felhívást intézi hozzátok: járuljatok hozzá úgy minden anyagi erővel, mint személyes munkátokkal a pártszervezés eredményességéhez. Jelentkeztek a párt központi irodájához (str. Olteni 34.), ahol közreműködésüket szeretettel várják.

Dr. Fischer Tivadar, Misu Weissmann, dr. S. Singer, Misu Benes, nistá, dr. Mayer Ebner, dr. Fischer József.

A canterbury-i érsek az antiszemitizmus ellen

London, november 23. Az anglikán egyház nagygyűlésén határozati javaslatot fogadtak el, melyben az anglikán egyház elítéli a németországi zsidóüldözéseket és rokonszenvét fejezi ki az üldözött zsidókkal szemben. A nagygyűlésen a canterburyi érsek beszédet

tartott, melyben éles kirohanást intézett az antiszemitizmus ellen és kijelentette, hogyha Németország tovább folytatja a zsidók üldözését és méltatlan kezelését, úgy igen hamar el fogja veszíteni az angol népek azt a rokonszenvét is, melyet még bír.

A Bucarestiben lakó erdélyi és bánáti zsidókhöz!

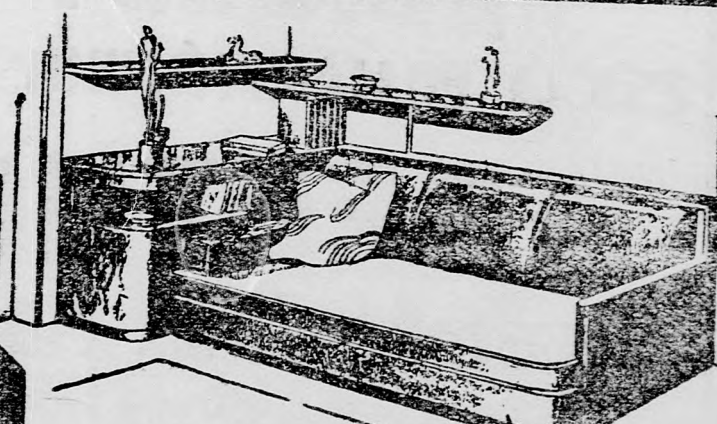
A mai rendkívül súlyos körülmények között, midőn a romániai zsidóságot nemcsak szabadságában és politikai jogaiban, de létében veszélyeztetni az antiszemita agitációk mindent elsöpörve fenyegető áradata, a Zsidó Párt marad az egyetlen politikai instrumentum, amely felsorakoztatja a zsidó energiát, a romániai zsidóság egzisztenciális alapjainak megvédésére. Ma inkább, mint valaha az elemi önfentartás ösztöne diktálja, hogy zárt sorokban tömörüljünk a Zsidó Párt mögött

és tegyük lehetővé számára, hogy a kellő autoritással vivja meg a harcot a zsidóellenes erővel szemben.

A Zsidó Párt Központi vezetősége nagy szabású szervező akciót kezdeményezett és igyekszik mindenképpen is kiszélesíteni a párt fővárosi tagozatának alapjait. Ebből a szervező munkából nem maradhatnak el az Erdélyből és Bánáttól a fővárosba került zsidók sem. Nem szabad kivonnotok magatokat már csak azért sem, mert éppen reátok, Erdélyből és Bánáttól elszár-

Székely és Rétí BUTORGYÁR RT. TARGU MUREZ - BUCURETI - BRAZOV

Tervezőink művészete,
Munkáink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztosítékot,
mely a butorváltás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

Uj kereskedelmi tanfolyam a „Berlitz-School“-ban
gyorsírás és kereskedelmi levelezés minden nyelven, gépirás, (újj-módszer) egyes és kettős könyvtel, irodai munkák. Teljes kereskedelmi kiképzés. A tanfolyam befejezése után diplomákat adnak. — Beiratkozás naponta 9—21 óráig az irodában. Timisoara, I. Bulevard Regele Ferdinand 3. II. emelet.

Megtakaríthatja költségeit,
Elkerülheti a kétéves kijárókat, Bucurestiből
gyors és preciz információra
van szüksége, forduljon bizalommal HATSZEGI ERNŐ-höz Bucuressti Str. Cobalcescu 52.

Tüchtigere Faerbereiteiler
für Tuchfabrik firm im Färben von Wolle, Halbwole und Baumwolle, in Stück, Strang und losem Material, zu sofortigen Eintritt gesucht. Nur erfahrene, verlässliche, sesshafte Kräfte offerieren ausführlich unter „Fleissig“ an die Adm. d. Bl.

NA álmatlanságban szenved
NA idegei nincsenek rendben, az egyetlen megnyugtató szer a
JAWOL
biztos segítség
grippa és hűlés ellen.
1 doboz 3 tablettával **Lei 9**
Kapható minden gyógyszerárban.

nyíti a munkát a nagyerejű robbanóanyag. Naivitásában és könnyenhiúságában nem is gondolt arra, hogy a dinamitot elsősorban a hadviselés foglalja le magának. Azt hitte, hogy felfedezése a békés munka új korszakát hozza és ehelyett elhozta a pusztítás új korszakát.

— Undorodom önmagamtól — írja a betegegek és magány miatt korán megöregedett feltaláló Nathan Söderblom svéd érseknek.

Élete alkonyán egyetlen vágya volt valamilyen módon az emberiség ellen elkövetett merényletet jóvátenni, vagy enyhíteni a bűnt, amit okozott. Ezért írta 1893-ban Suttner Berta bárónőnek, a híres békepostolnak a következőket:

— Szeretném nagy vagyonom egy részét arra fordítani, hogy abból díjat tüzzenek ki és azt ötvenként osszák ki. Az összeget annak adják oda, aki az általános béke eszméjét egy lépéssel előbbreviszi. Nem beszélnek most a leszerelésről, amely nagyon lassan történik meg, sem egy nemzetközi döntőbírósról, bár erős meggyőződésem, hogy ha az államok elhatározzák a közös erőteljes fellépést a békebontó ellen és így döntőbírórság elé

SCHNIRER 1936
Med. Index 2 kötet 800 lap 230 lej. Wiener Med. Kalender 140 lej. Schnirer: Taschenbuch d. Therapie 2 kötet 230 lej. LEPAGE-nál Cluj. Postán u. ánvételi. — Kérje az új orvoslönyvek ingyen jegyzékét.

24.
AZ ERDÉLYI

WIZO

A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

A Keren Hajjeszód tizenötéves jubileumára

A Keren Hajjeszód tizenötéves jubileumán az eddig teljesített és az ezután elkövetkező munka határkövetését az erdélyi Wizo-szervezet is megáll egy pillanatra; számot adni e 15 év munkássága felől és hitet tenni amellett a grandiózus mű mellett, amelyet az Országépítő Alap Erec Jisraeleiben produkált. Dicsőítő szavak, nagy emberek elismerő sorai és hideg számok megragadó dokumentuma; mind-mind előlörpülnek az élő valóság: a virágzó kolóniák élményeszerű hatása, a héber kultúra hatalmas fejlődése és az ország örvendős gyarapodása mellett. És amerre nézünk; amerre járunk: a Keren Hajjeszód a forrás a Keren Hajjeszód az éltető elem, a Keren Hajjeszód a konstruktív teremtő erő.

Ennek a munkának a jelentőségét és felemelő, népszerű, új jövőt hirdető hatását dokumentálják a „Zsidó Asszony” mai számában megjelenő sorok.

Gondolatok egy jubileum körül

Amidőn, mint az erdélyi Wizo egyik vezetője, meghajtom szervezetünk zászlaját: a Keren Hajjeszód 15 évi munkássága előtt, fel akarom hívni asszonytestvéreim figyelmét különösen egy dologra, mely legfontosabbnak, legkiemelkedőbbnek tűnik nekem e jelentős évforduló alkalmából: minden munkásságunk, minden áldozatunk, amelyet cionista megítélésünk alapján nekünk, még ha pillanatnyi részletredményeket fel is mutathatunk velük, nem hozhatják meg népünknek az áhított felszabadulást, ha nem leszünk tisztában azokkal, hogy a dolgok súlypontja — elsősorban és mindenképpen — a „Geulat Haarec” — a föld megváltása és „Mifal Habinjan” — Erec Jisraele telepítése.

Minden könnyű és nehéz problémánk elenyésző ezen két sarkalatos problémával szemben és minden munkánk az organizáció és propaganda terén csak akkor érhet valamit, ha végeredményben ezt a két célt szolgálja. Mert mi végből terjeszkednénk az egész világban, ambicionálnánk politikai eredményeket, miért szeretnénk hűvelő külső és belső vonatkozásban, ha nem azért, hogy megszerezzük az „Igéret földjét” egy nagyszabású telepítés céljaira?

És ha fájdalmasan érint bennünket a mai zsidó sors mindenütt a világon és ha égető sors minden inzulust, minden jogfosztást, amely zsidókat napról-napra újabb ér, mégis legfájdalmasabban kell hogy érintsen bennünket az a körülmény, hogy ezer és ezer dunam-palesztinai föld vár az általunk való megváltásra és ezer és ezer zsidó ifjú és leány szerte az egész világban hiába döngtet Erec Jisraele kapuit bebocsátásukra, hiába, mert mi ajtunk és tehetetlenül gyöngyök vagyunk e kérdések megoldására.

Pedig tudunk kell ma már, hogy életképes ez ma rák nézve: „Lenni vagy nem lenni”. „Dolgozni vagy alámerülni”. Honnan vegyünk mi zsidók a jogot egy nemzeti megújulásra Palesztinában, ha nem a tevékenységünk, a szolidaritásunk, a nagyvonalú áldozatkészségünkkel itt a galutban és kemény verejtékes munkánkkal künn az Erecben?

Ezzel kapcsolatban be kell ismernünk, hogy dicsőre a mozgalmunkat kísérő igazságtalan és szívtökvő kriklikáknak, éppen fajtestvéreink részéről, népünknek színe-java mégis megérezte ma a dolgok ezen belső összefüggését és tudatában van már annak, hogy a KH nem más, mint egy önként vállalt adókötelezettség minden becsületesen gondolkodó zsidó számára, aki törődik az ifjú generáció jövőjével és lelki kapcsolatot érez népe és Erec Jisraele iránt, de ez mind kevés a fennálló szükségletekkel szemben.

Milyen gyönyörű országot építhetnénk ma már, hány virágzó kolóniával gazdagíthatnánk a KH munkáját, ha minden zsidó asszony csak a legparányibb ékszerét áldozná erre a szent, nagy és igaz célra.

Erdélyi zsidó asszonyai, Wizo testvérek, ezen gondolatokat a Keren Hajjeszód 15. jubileuma alkalmából!

Dr Róth Dezsőné

A WIZO Exekutive felhívása a Keren Hajjeszód érdekében!

Wizo asszonyok! Cionisták!

A legutóbbi cionista kongresszus, mely produktív határozatai által új lendületet adott az egész cionista mozgalomnak, a Keren Hajjeszód munkáival kapcsolatban a következő határozatot hozta:

„A kolonizáció legsürgősebb feladatainak teljesítése érdekében a Keren Hajjeszódnak a következő két év folyamán egymillió font

összeget kell felhoznia. A kongresszus felszólítja a zsidó népet, hogy bocsássa ezt az összeget a KH rendelkezésére, hogy programját keresztülvihesse és mindenekelőtt arra kéri a cionistákat, hogy minden erejükkel a KH szolgálataiba állítsák munkásságukat.”

Wizo Asszonyok!

Segítsétek abban, hogy a kongresszusi felhívásnak az egész zsidó világban visszhangja legyen! Aljzatok be a munka békés hadseregébe, melyet a cionista mozgalom teremtett meg a KH munkatársaiból. A ti iníciátótoknak kell a KH delegátusok és munkatársak nehéz munkája számára utat törnie a zsidó szívhez és a zsidó értelemhez. Pionirmunka ez az uttörés, mely a KH megerősítését célozza. Gondoljátok arra, mily hatalmas munka vár még a KH-ra az országba özőnlő ezrek leteleptetésénél és a még ezután jövő századok — akiknek jönniök kell — fogadásának előkészítésénél.

Nyoma kosan felkérjük a föderációk és csoportok vezetőit, hogy az előttünk álló jubiláris KH-kampány lebonyolítására speciális és kevés tagból álló, de annál aktívabb bizottságokat szervezzenek, melyek a KH delegátusok avantgárdját képezik és nekik ugya a propaganda terén, mint a látogatások abszolválásánál és a gyűjtési munkálatoknál tettel és tanácsal rendelkezésre álljanak.

Az ügy fontossága gyors tevékenységigényel. Hisszük, hogy ezen felhívásunknak az összes Wizo-csoportok eleget fognak tenni és felfokozott aktivitással fogják dokumentálni a tizenötéves Keren Hajjeszód jubileumának fontosságát és a további építómunka kiható jelentőségét.

London-Jeruzsálem, Tisri 5686.

A Wizo Exekutive nevében:
Romana Goodman
R. D. Sieff

Dr. Immanuel Olsvanger:

Nyilt levél egy ismeretlen zsidó asszonyhoz

Igen tisztelt Asszonyom,

néhány nappal ezelőtt egyik barátom meglátogatta az Önök vendégszerető otthonát és férjétől hozzájárulást kért a Keren Hajjeszódra. Az Ön férje hajlandó volt barátom kérését teljesíteni, mikor azonban kikérte az Ön véleményét, Ön parancsoló hangon ezt válaszolta: „Határozottan ellene vagyok!”

Soha sem hittem volna el ezt, ha nem barátom szájából hallottam volna.

Az Isten szerelmére! Hogyan tudta kifejteni ezeket a szavakat? Tudja Ön, Asszonyom, hogy ki ellen szölt ez a „határozottan ellene vagyok?”

Palesztinában új élet virágzik. Nyomortól és szükséglettől üzött, kétségbeeséstől és megaláztatást szenvedő emberek mentek ki oda és elhanyagolt mocsarak hatalmas területein virágzó kolóniákat, illatozó narancskerteket, pompás városokat teremtettek. Megmentették sajátmagukat és sok ezer zsidó számára tették lehetségessé a menekülést, akik ma még a diaszpóra országában nyomort szenvednek, vagy pedig hasonló sors vár rájuk.

Ezrek és tízezrek várnak türelmetlenül arra, hogy végre kivándorolhassanak Palesztinába. Ön nem tud rólok? Nem látja őket? Hiszen nem is kell olyan nagyon soká keresgélnie! Arcukon a fájdalom kifejezésével és szemükben a remény csöppnyi szikrájával állnak meg az Ön ajtaja előtt és hívják, hogy dolgozzék velük. És Ön, ahelyett, hogy megtisztelve érezné magát és boldog volna, hogy ezen nagy mű felépítésében résztvehet, becsapja ezeket előtt az emberek előtt az ajtót és arcukba vágja a könyörtelen szót: „Határozottan ellene vagyok!” Nem Asszonyom, én meg vagyok győződve, hogy Ön nem tudta, kivel szemben használta ezeket a szavakat.

Nincs szerencsém Önt ismerhetni, azonban, ha nem tévedek, ismertem az Ön nagyapját. Még szemem előtt áll tiszteltreméltó alakja, homlokán az örökkévalóval való hasonlatosság jelével és Isten parancsának minden szava szívébe vésvé. Egy néma ideál élt lelkének mélyén: Izrael feltámadása az ősök földjén. Ezért az ideálért élt, ez az ideál könnyítette meg kálváriás utját, töltötte el szellemét büszkeséggel, kölcsönzött szeméinek fényt és Önhöz való szeretetének azt a végtelen melegséget, amely jellemző volt egész lényére. Hitt abban, hogy Cion iránt való ezeréves vágyakodása s Izrael ideáljainak győzelmébe vetett sziklaszilárd meggyőződése önben folytatódni fog. És minden-napi imádságában Cionért való könyörgését összekapcsolta az Ön boldogságáért való kérelemmel.

Most egy árny áll Ön előtt és így szól Önhöz: „Gyermekem, ami nekem nem volt megadva, az a Te számokra lehetséges. Az, amiért a mi népünk évezredek óta imádkozott és szenvedett, ma valóság-gá válik. Kérlek Téged, ne maradj vissza! Tedd nekem lehetővé, hogy a Te munkádon keresztül én is résztvehessek ebben a szent munkában.”

És Önnel van bátorsága, hogy az agastyán előtt becsapja ajtaját és gögösen odakiáltja: „Határozottan ellene vagyok!”

Bocsásson meg, kedves Asszonyom! Én nem ismerem Önt. De ismerem a gyermekét és szeretem is. Messze távolban sötét felhők gyülekeznek. Talán vihar van keletkezésében. Mi, akik Cionért harcolunk, biztos otthon építünk a gyermek számára. A gyermek többet sejt, mint ahogy a gonddal terhelt anya hinné. Vonakodva közeledik Önhöz, fejecskejét az Ön ölébe rejt és könyörög: „Anyukám félek! Segíts rajtam”. És az anya eltaszítja magá-

tól a fürtös angyalfejecskét és irgalmatlanul így szól: „Határozottan ellene vagyok.”

Az én gyermekemnek és az Ön gyermekének a jövőben két utja lehet: vagy az elnyomott és üldözött, legjobban esetben kegyesen meglírt ember élete, vagy pedig az öntudatos férfi és az asszony élete, akik büszkén viselik egy népnek a nevét, amely nép a kultúra minden ágában elérte hatalmas teljesítményei révén kivirta a világ megbecsülését. Önhöz fordulunk: „Legyen segítségünkre, hogy népünket felszabadítsuk a rabszolgaságból és dicsőséges jövőt biztosítsunk számára.” És Ön vissza tud bennünket utasítani, ilyen értelműen, egyszerű szavakkal: „Határozottan ellen vagyok!”

Adok Önnek egy tanácsot, ismeretlen asszonyom: Tartsa magát távol a címikus seregtől, akik nem tartanak lépést a történelemmel és nem járnak a mi utunkon. Ez az út ugyan drágább és nehezebb; de sokkal szebb, nemesebb és emelkedettebb. És bizonyára jobban is megfelel az Ön belső nemes lényének!

Testvéri üdvözléssel igaz híve:

Dr Immanuel Olsvanger

A WIZO és a Keren Hajjeszód

A Keren Hajjeszód 15 éves jubileuma eszembe juttatja az a sok kapcsolatot, mely a Wizo és a Keren Hajjeszód között különösen Erdélyben fennáll. Az első erdélyi nagy KH-delegáció állott a mi Wizo föderációnk bölcsejénél 1929 dec. 8-án s a delegáció különböző tagjai támogatásának, sokszor személyes munkájuknak köszönhetük a csoportok megalakulását is. A fentemlített konferencia előtt is már a KH közreműködésével nagybódott a timisoarai és egy néhány másik csoportunk is. Így vizsgálódva nehéz megállapítani, hogy a KH által lett a Wizo naggya, vagy a KH-munka eredményét fokozta-e a Wizo asszonyok kitartó és lelkes munkája. Bárhogys volna, azt hiszem, hogy ezen ünnepléses alkalomból mi Wizo asszonyok örömmel állunk a jubiláns ünneplők sorába, örömmel vesszük ki részünket az eddiginél is fokozottabb mértékben a munkából.

Alig néhány hete, hogy Budapesten a Wizo világegyekutive gyűlése tartott, mely gyűlésen a Wizo leszógeze, hogy kivánatosnak tartja távoli országokba Wizo és KH együttes propagandisták kiküldését, miután ezen a terep ideáig a legjobb tapasztalatokat szerelte. Nálunk Erdélyben ugyan nem ez a rendszer van bevezetve, de melyik Wizo-csoport nem számolhatna-e be örömmel arról, hogy élvezetes órákat szerzett nekik a KH delegálás értékes előadásával? És mely Wizo-csoport nem számolja a hónapokat, míg a KH delegátus városukba érkezik, hogy segítsen különösen fogas kérdések megoldásában? Hogyan róhatnánk hát le nálánkat jobban és kézzelfoghatóbban, mintha megtesszük azt, amit a Keren Hajjeszód kér tőlünk, azaz kísérjük és segítjük mi is a delegátust nehéz és lelkiismeretes munkájában.

A Keren Hajjeszód teljesítményeiről beszámolni a jubiláris év alkalmából szakavatottabbaknak juttat osztályrészül, mint nekem. Azért mégis meg kell írnom, hogy az a cionista, aki mint én is már kétszer járt Erec Jisraeleiben, boldog és büszke, hogy a KH-nak eddig is segítette, ha látja azokat a halatlanság teljesítményeket, melyeket a KH az országban ideáig megvalósított. Mi Wizo asszonyok, akik büszkén hirdetjük, hogy minden politikai és kicsinyes pártérdeken felül dolgozunk Palesztináért, segítsünk az alapoknak, mi igérjük ezennel a jubiláns KH-nak, hogy továbbra is, mint eddig, az elsők sorában fogunk állani és továbbra is a fokozottabb bevételeket figyelembevéve, mi akarjuk a munka orozsláurését végezni. Ez legyen az erdélyi Wizo fogadalma a jubiláns KH év alkalmából!

Reiter Lunka

Kell-e propaganda a Keren Hajjeszódnak?

Ha röviden meg akarom fogalmazni, hogy mi a Keren Hajjeszód, így mondanám: az élet Palesztinában. Ha ki akarom bővíteni a meghatározást, akkor azt kell mondjam: az egészséges életre való miázmáktól megisztított levegő, az életet duzzasztó víz, utak, iskolák, elektromosság és kórházak. Mind-mind a Keren Hajjeszód műve. A mi büszkeségünk Tel-Aviv, ki tudja létezne-e, ha a KH nem segíti át a kezdet nehézségein. Ugyis, hogy első segítyt nyujt és nagyvonalu kezdeményező. Minden, ami virul Palesztinában a KH-nak köszönheti létét. Miért kell akkor még mindig propaganda szerű a világon és miért kell nehéz munkával kiszedni az emberek zsebéből a pénzt az országépi és alapjára? Azért, mert messze élnek az emberek eme teljesítmények színhelyétől és csak mesének képzelik. Mert csak ló-fut mindenki küzdelmes öröme és bánata után és nem nézi a holnapot. Ha látna iskolás gyermekek hosszú sorát büszke tartásban, egészségesen, felemelt fejvel a biztos jövő tudatában és ugyanakkor csak egy pillanattal gondolna saját gyermekeire, talán nem kellene propaganda. Ha az életnek minden változatát összehasonlítanánk itt és ott, jó lenne, mert megértené, mi a kötelessége ma egy zsidó embernek. Nincs erre ideje a szaladó embernek, bizony, hogy szükség van propagandára és nehéz, odaadó, hűségű munkásokra. Legyen az központi delegátus vagy helyi munkatárs. Kétségtelen, hogy a KH delegátus viszi a munkát előre felelősséggel. Nem utolsó azonban az a cionista nevelőmunka sem, amelyet a delegátus végez, aki rendszerint képzett s kulturált cionista. Egész szükség van erre, de feltétlenül szükségesek az önkéntes munkatársok is, akik előreszerelik az élet gyors lefolytatását, természetesen a delegátus intenciója és elképzelése szerint, hiszen ő minden tudását, tapasztalatait és energiáját az ügy szolgálatába állítja a legjobb siker érdekében.

Mi asszonyok pedig, egyengessük az utat, kevesebb a dolgunk, mint a férfiaknak, több a megérésünk és kell is, hogy több legyen az aggodásunk gyermekeink jövőjéért. Ne akadjon közöttünk egy sem, aki megakadályozza férjét adója lerovásában, hanem legyen segítségére azoknak, akik kötelességére figyelmeztetik a mindennapi gondjával bajzódo férjét.

A Keren Hajjeszód tizenöt éves jubileuma világosítsa meg értelmünk, hozza meg a szerepet és tisztelést az Alap munkásai és jegyzői között. Ne legyen a delegátus íjesztő mumus, de egy váró és kedves vendég, aki kérésre munkájáért minden megbecsülést érdemel mindnyájunktól. Ők a mi vezéreink és tanítóink és jaj, de nehéz nálunk vezérnek lenni!

Weinberger Nándorné

— És mit mond nekünk a Keren Hajjeszód?

Tizenöt éves múltat tekintve ma vissza jó és rossz napok vannak mögöttem. Átéltam a fény és a fejlődés napjait és támentem a visszaesés és a kétségbeesés korszakán. De mindig megmaradtam annak, aki vagyok: az önmagam, amely nem hátrál és nem ingadozik. En szedem be az országos adót azon kormány részére, amely a legnehezebb munka területén: a zsidó ország felépítésénél és újjáélesztésénél uralkodik. Egy közérdekű intézmény vagyok és az az ötmillió font, amelyet azon nap ó a gyűjtöttem, amióta a világot megpillantottam, az a népvagyon, amelyet nemzeti otthonunk sajátjának mondhat. De létezőem és munkásságom a magnatulaidom és a magán-kezdés számára is lehetőséget teremt a terjesztés, módot nyujtanak neki arra, hogy erőt és pénzt fordítson a mezőgazdasági, az ipari és kereskedelem fejlesztésére — és ezáltal testvéreink ezrei júnak munkához és kenyérhez.

A földgolyó hatvan országában gyűjtöm be az adományokat és az adót, amelyből Erec Jisrael földjén termékeny és alkotó munka születik. Áldáshozó munkásságom a diaszpóra országaira is kiterjed, friss élete tel teltem meg népem szellemét. A szétszórta országok dékein a Keren Hajjeszód körül gyülekeznek testvéreink összes rétegeinek élő és teremtő erőt és közreműködését a nép újjáéledését s történelmi ideáljaink megvalósulását hirdeti.

Az elnyomatásnak s kétségbeesésnek ezekben a napjaimban, amidőn az egész föld ingadozóssal fenyeget és az emberi társadalom pillére omlik, mentő szigetként áll előttünk a zsidó ország, amely felemelő és nemestítő munkára biztat. És a sötétben imbolgó nép számára, időközön és országokon túl, mint messzifénylő világítótorony magaslik ki a

Keren Hajjeszód, híd a megsemmisülés és a haza, a vigasztalan jelen és a ragyogó jövő között.

Népünk minden fiához és minden asszonyához szól ezért a szavam: Erősítsétek és sokasítsátok ezt a hatalmas művet, az országépítés produktív munkájának egyetlen talpkövét és a szétszórta országainak ujjiateremtő erejét.

Senkisé nem vonhatja ki magát a Keren Hajjeszód munkájából, mert egész Izraelé Erec Jisrael.

Meir Dizengoff

Dr. Arthur Hantke:

Miért jövünk újra hozzátok?

Bizonyára sokakban felmerül az a gondolat, hogy vajjon mi az oka annak, hogy éveken át ugyanazokkal a problémákkal, ugyanazokkal a kérdésekkel, a Palesztina országépítő munka szükségességével, eredményeivel és értelmével annyiszor foglalkozunk. Hiszen igen sokan közülünk az elmondottak értelmét és jelentőségét éppúgy tudják és éppúgy ismerik, mint az előadók. Azonban mi úgy érezzük, hogy szükséges, meg-megújuló kintarsal táplálni azt a belső erőt, amely azt az érzést nyujtja nekünk, hogy birtokában vagyunk annak a titoknak, amely az új zsidó ország és az új zsidó élet feltámadását és fejlődését képes életrebrezteni. S csak az, akikben valóban él a meggyőződés, hogy birtokosa ennek a belső erőnek, ennek a titoknak, csak az képes arra, hogy másban is felgyújtsa az érdeklődés tüzeit, csak az alkalmas arra, hogy új barátokat, új híveket és új támogatásokat szerezzen ennek a grandiózus cél-nak. Ez az oka annak, hogy újra és újra el-megyünk mindenkihez és elmegyünk elsősorban a zsidó asszonyokhoz, akik nemcsak Erdélyben, de majdnem mindenütt a világon a Keren Hajjeszód munka legteljesebb és legeredményesebb napszakosai.

Moritz Geiger:

Az erdélyi WIZO és a Keren Hajjeszód

Bejártam Erdélyt és Bánát minden nagyobb városát, minden irányban és az itt élő zsidóság minden rétegével érintkezésbe jutottam. Az itt szerzett tapasztalatok egyrészt kielégítő, másrészt azonban azt a bizonyosságot kel-tik bennem, hogy még sok a tennivaló, ha azt akarjuk, hogy a cionizmus ebben az ország-részben is valódi népmozgalommá váljék. Azt sem lehetne mondani, hogy a cionista mozgalom azért nem érezte itt még elég mély gyökereket, mert fejlődése horizontális irányban, a felületen mozog, hiszen az er-délyrészi zsidóság elég tekintélyes része még mindig értelmetlenül és hidegen viseltetik a cionista törekvésekkel szemben. Az ember elég gyakran diluviális ellenérvekre, ugynevezett tárgylagos bírálatokra bukkan, amelyeknek pozitív és teremtő kritikával még csak távoli rokonságuk sincsen. Az egyik a legkomolyabb arckifejezéssel azért aggódok, mert Palesztina nem tudja az egész világon szétszórta zsidó népet befogadni, a másikat az arabok miatt fű a feje, a harmadik azon tűnődik, vajjon nem fogja-e Anglia egy szép napon az egész cionista építőművet sutba dobni, ha érdekel egy kiváncsi majd. Az ember mindezekben a hozzászólásokban különösebb nehézség nélkül megéri a súly utazását. Nincs itt szó szívből eredő, igaz aggodásról a zsidó jövőért és hasznos kritikának sem minősíthető, olyannak, amely őszinte érdeklődés-től eltekintve a fájó sebre tapint és megjavítani igyekszik, ami hamis vágányon halad.

Lehetetlen attól az érzéstől szabadulni, hogy ezek a bírálatok csak azon vannak, hogy valamiképpen megszabaduljanak köte-lezettségükől; az épülő országgal szemben, vagy legalább is valami igazolását találja-nak saját lelkiismeretükkel és népiükkel szem-ben. Minden hadakozásuk a cionizmus ellen csak látszólagos, mert az igazság az, hogy nem foglalkoztak komolyan a problémával. Még mindig egy álomvilágban élnek, a saját képükre és ízlésükre faragva. Nem érdekli őket a németországi zsidó sorsa sem jobban, mint például az abesszinek szenvedései az olasz előnyomulás alatt. Ez az érzés egyb-ként szintén csak felület.

Előbb-utóbb az ugynevezett ortodox ele-mek is be fogják látni, hogy a kérdés pusztán negációja nem viszi előre a megoldást. A cionisták elsőrendű feladata, hogy ebbe a tekin-télyes csoportba belevigye a mozgalom igazi értelmét és Cionért lelkesedőket cselekvő tet-tekre bírja.

A zsidó tömegek megnyeréséért szüntelenül és nagy türelemmel kell küzdeni és ezen a téren igen fontos hivatás vár a zsidó asszonyra. A Wizo az összefoglaló kerete azok-nak a céltudatos és művelt asszonyoknak, akik az idő szavát és a nép baját, jelenét és holnapját leghamarabb megértik és tettekkel bizonyítják, hogy méltók a nagy időkhöz. E szervezetnek igen komoly és rátermett veze-tősége van Erdélyben is, amely a cionista asszonyok napról-napra bővülő taborát elismerésmellett okossággal és tehetséggel irányítja. Nem kételkedem abban sem, hogy még itt-ott mutatkozó apróbb hibákat is sikerülni fog kiküszöbölni.

Az Alapokért folyó munkában az asszonyok

közreműködése felbecsülhetetlen értéket jelent. A Keren Hajjeszód ezidei jubileumi évében nagy előnnyel élnek haladnak az élen és az ő le-kesedését a férfiakra is átragad.

A cionista mozgalom nem rendelkezik rendjelekkel, kitüntetésekkel sem osztogat és nem is jár köszönet azért a munkáért, amit egy nép gyermeki az öszességért végeznek. A Wizo hölgyei a jubileumi évben jogos büsz-keséggel vehetik tudomásul, hogy a zsidó nép tudja, mit jelent az ő munkájuk az ország felépítésében és a bolygó, zaklatott nép fel-támasztásában.

De a köszönetet sem vonhatjuk meg tőlük s ez pedig az, hogy ezután még fokozottab-ban erővel fogják a köveket az épülethez hordani.

A Keren Hajjeszódért

A Keren Hajjeszód megteremtette őseink földjén újjászületésünknek alapjait és valódi alapkövét képezi Erec Jisrael felépítésének. Ma, 15 év elmúltával világosabban tudjuk méltányolni hasonlithatatlán szolgálatait, mint fáradozásaink első éveiben. Rámutat-hatunk történelmi helyére, abban az új feje-zetben, mely napról-napra, sorról-sorra íródik e korszakalkotó években, melyeket átélhe-tünk. Ismét úgy, mint a múltban, a Keren Hajjeszód tört utat népünknek hazafelé, Erec Jisraelbe. Ez a tizenöt év örökre emléke-zésmellett marad a zsidóság emlékeiben. Megelégedéssel és büszkeséggel tekinthetünk vissza arra, amit tettünk, de ez a jubileum ne megfordulásra, hanem további előretel-tesre kell késztesen bennünket. Adjon nekünk erőt és határozottságot, hogy munkánkat folytathassuk és akaratunkat fokozhassuk. Az elért eredmények kölcsönzik a lendületet további munkánkhoz. Éppúgy, mint ahogy a patak folyása erősödik, ha eltávolodik a for-rástól, úgy bővül és mélyül a KH-munka és lesz mindig jelentékenyebb. És ezt a munkát számtalan önzetlen munkás viszi előre. Az ő

végélen áldozatkészségük nélkül egyelőn na-pig sem tudott volna fennállani. Nekem volt szerencsém a gondos és alapos szervezeten, amelyen nyugszik, látni és mindenekelőtt a munkatársai lelkesedésének tüzeit. Ők az „ismeretlen kaonak“, akiknek mindannyian köszönettel tartozunk azokért a teljesíté-sényekért, melyeket ebben az évben ünnepe-lünk. A KH kipróbált veteránjai becsületesen tel-jesítették kötelességüket és továbbra is fogják teljesíteni — mi pedig bizalommal tekintünk az új generációra, mely mellettünk nő fel és örömmel veszi át munkánkól az ő megjelöl-t részt. A KH ma olyan nélkülözhetetlen, mint az elmuló 15 év alatt volt, mert a szó leg-szorosabb értelmében az alap-teremtő meg-számunkra. Emlékezzünk tanítóink szavaira: „Ha egy férfi egy csomag vesszőt vesz, nem tudja szétörömi őket, de ha külön-külön van-nak, úgy egy gyermek is szétörömi“. Egye-sítsük tehát erőnket, dolgozzunk és építsünk azért a generációért, amely munkánk gyümö-lését örökölni fogja.

—Eva Blumfeld

Mire fordította a Keren Hajjeszód a begyűjtött összegeket

(Minden figurára — L. 100.000)

Földvásárlásra	L. 33.004
Ortodox és Mizrachi intézményekre	L. 93.197
Városi kolonizációra (Kereskedelem és ipar)	L. 186.607
Nemzeti intézményekre és közügyi berendezésekre	L. 230.939
Közegészségügyre	L. 294.948
Városi és közügyi investíciókra	L. 317.988
Bevándorlásra	L. 501.098
Közmunkálatokra	L. 533.770
Nevelés-ügyre	1,013.302
Mezőgazdasági kolonizációra	1,762.296

El...
T...
Az ügyész...
Cluj, novemb...
A hadbírósa...
Bugariu...
többek között...
resti újságírók...
munkatársai. M...
az, aki a mult...
szági benyomá...
riu mellett va...
zák, hogy az...
tán a békéért...
kommunizmus...
grivitai munká...
ták ki. A tanu...
a grivitai zav...
ság provokálta...
Coriolan Dră...
nársegét is a...
jényegét ismert...
riu állításai me...
potoknak, ami...
ban uralkodik...
temi hallgató...
temen léteznek...
mozgalmak. A...
tette fel Const...
nök a tárgyalá...
Tegnap regge...
folt tárgyalóte...
tárgyalását. No...
tanársegéd az...
vallja, hogy a...
nem azonos a...
itt Clujon is s...
van, akik anti...
középiskolai t...
tanu, Maurer v...
hogy van-e fa...
és a tanári kar...
laszolja, hogy...
a fasiszta taná...
tek a kisebbsé...
klauzuszta a kis...
ellenére, hogy a...
indítványt, azok...
nárók hivatalos...
ták a vezet...
Com...
Constantinesco...
kező tanu, aki...
vallomásaiban ré...
boruellenes és...
eredetét és han...
mozgalmak egy...
tendenciájuk. E...
nyítására több...
mélyiség nyilat...
bek között Pier...
ügyi miniszter,...
nár, az Emberi...
André Gide hit...
Grenier a Sorb...
zatait, amelyek...
tanu — hogy...
csak a békét sz...
előjaképpen jele...
tífasiszta-mozga...
delmá megmozd...
szakos módszer...
az egész világ...
fenyegetik. Ebb...
godtan részt ve...
tartozó egyén, m...
erre az egész v...
tezik. Constanti...

Elhangzottak a perbeszédék Tudor Bugnariu perében

Az ügyész 6 hónaptól—öt évig terjedhető börtönt, a védők felmentést kértek

Cluj, november 23. (Az Uj Kelet tud.) A hadbírószak péntek este folyamán, Tudor Bugnariu tárgyalásán kihallgatta többek között Sahia és Vănceanu bucuresti újságírókat. Mindkettő az Adeverul munkatársa. Mint emlékeztet Sahia volt az, aki a múlt évben megtartott oroszországi irókongresszuson résztvett és az Adeveruban riportsorozatot írt oroszországi benyomásairól. Mindketten Bugnariu mellett vallanak és azt hangsúlyozzák, hogy az antifasiszta mozgalom tisztán a békéért harcol és nem azonos a kommunizmussal. Majd Turca Joant a grivitali munkásszervezet titkárát hallgatták ki. A tanu arról tesz vallomást, hogy a grivitali zavargásokat nem a munkásság provokálta.

Coriolan Drăgulescu cluji egyetemi tanársegéd is a faszizmus és antifaszizmus lényegét ismerteti és kifejti, hogy Bugnariu állításai megfelelnek azoknak az álláspontoknak, ami ma a fasiszta Olaszországban uralkodik. Neamtu Gheorghe egyetemi hallgató arról beszél, hogy az egyetemen léteznek faszizta és antifaszizta mozgalmak. A késő esti órákban függesztette fel Constantin Stanciu ezredes elnök a tárgyalást.

Faszizmus és antifaszizmus

Tegnap reggel kilenc órakor ismét zsúfolt tárgyalóteremben folytatták a per tárgyalását. Novac Valer cluji egyetemi tanársegéd az első tanu, aki szintén azt vallja, hogy az antifaszizta mozgalom nem azonos a kommunizmussal. Szerinte itt Clujon is sok egyetemi tanársegéd van, akik antifaszisták. Nistor Ioan aiudi középiskolai tanárnak, aki a következő tanu, Maurer védő felteszi azt a kérdést, hogy van-e faszizmus a középiskolákban és a tanári karban? Mire a tanu azt válaszolja, hogy a legutóbbi tanárgyűlésen a fasiszta tanárok numerusz nulluszt kértek a kisebbségi tanárokról és numerusz klauzuzst a kisebbségi diákokra. Annak ellenére, hogy a gyűlés elvetette ezt a két indítványt, azok mégis megjelentek a tanárok hivatalos lapjában, amelynek fatájk a vezetői.

Constantinescu Iasi vallomása

Constantinescu Iasi professzor a következő tanu, aki háromnegyed óráig tartó vallomásában részletesen tárgyalja a háboruellenes és antifaszizta mozgalmak eredetét és hangsúlyozza, hogy ezek a mozgalmak egyáltalán nem felforgató tendenciájúak. Ennek az állításának bizonyítására több nemzetközileg ismert személyiség nyilatkozatát olvassa fel. Többek között Pierre Cot, volt francia légügyi miniszter, Victor Basch francia tanár, az Emberi Jogok Ligájának elnöke, André Gide híres francia író, Fernand Gremier a Sorbonne tanárának nyilatkozatait, amelyekből kitűnik — mondja a tanu — hogy az antifaszizta-mozgalom csak a békét szolgálja. A faszizmus reakciójaképpen jelent meg Európában az antifaszizta-mozgalom, amely mint egy védelmi megmozdulásként szerepel az erőszakos módszerű uralkalmak ellen, amelyek az egész világ civilizációját pusztulással fenyegetik. Ebben a mozgalomban nyugodtan részt vehet akármilyen párthoz tartozó egyén, mint ahogyan példa is van erre az egész világon, ahol civilizáció létezik. Constantinescu Iasi professzor az-

zal fejezi be feltűnést keltő vallomását, hogy a fajteória nem egyéb, mint egy tudományos aberráció, amely sovinizmusra és egyben gyűlöletre uszítja egymás ellen a nemzeteket, ami végül is a háboruhoz vezet.

„A háboru az emberiség sirját jelenté”

Ilie Cristea ismert szociológus és középiskolai tanár szintén a faszizmus ellen tesz hitvallást és kifejti, hogy a háboru az emberiség sirját jelentené. Ellene vagyok tehát az imperialista háborunak — mondja a tanu — mert igazságtalan és arra törekszik, hogy elnyomja a kisebb nemzeteket. Majd a védelem megkérdezi a tanut, hogy kommunisták-e az antifaszisták, mire Cristea professzor azt válaszolja, hogy ismer nacional caranistákat is, akik szintén antifaszisták.

Néhány percnyi szünet után Negulescu királyi ügyész több, mint egy órán át tartó vádbeszédet mondott. Asztalán ott hevernek a Bugnariu lakásáról 1934 novemberében a házkutatás alkalmával elkobozott különböző röpiratok baloldali rajzok és jegyzetek.

Miért fájnak Bugnariunak a kisebbségek?

— Kicsoda ez a Bugnariu? — teszi fel a kérdést az ügyész.

Majd azt a választ adja, hogy érdeklődik a munkásmozgalmak iránt, brosurákat készít. Családja rendes irányba igyekezett terelni, ő azonban megszakított minden összeköttetést velük. Közismert teóriáival táplálta a munkásságot és tudomásom szerint 1933-ban bukkant fel az antifaszizta mozgalomban. Ezután az ügyész az előtte fekvő jegyzetéből es röpiratokból olvas fel, majd kijelenti, hogy ezekkel fogja bebizonyítani, miszerint Bugnariu igenis kommunista.

Vegyétek ki Tellmant a nemzeti szocialista barbárok kezéből — olvassa az ügyész. — Vajjon milyen kapcsolata volt Bugnariunak ezzel a Tellmannal, aki a kommunisták egyik fővezére volt Németországban a hitleri uralom előtt. Ezekből a röpcédulákból kitűnik — folytatja az ügyész — hogy az antifaszizmus nem más, mint kommunizmus. Jöhét akármilyen tanu engem nem tudnak meggyőzni az ellenkezőjéről. Majd azokból a röpcédulákból olvas fel, amelyek a kisebbségek helyzetét tárják fel és orvoslást kívánnak azoknak sérelmeire. Szó van a romániai zsidóság helyzetéről is és felszólítják a munkásságot, hogy fogjanak össze úgy a magyarok, mint a zsidók védelmére.

— Vajjon mit fáj Bugnariunak a kisebbségek és köztük a zsidók baja? — kérdezi az ügyész.

Bugnariu: Ezek a brosurák legális uton jelentek meg, íf cenzurázták őket a hadbírószakon.

Ügyész: Az még nem jelenti, hogy én ne vonhatnám felelősségre magát azokért. Az is fáj a vádlottnak — folytatja Negulescu ügyész — hogy a Dermatában csak román munkásokat vesznek fel és a kisebbségeket elbocsátják. Ezt nem bírja elviselni. Itt van például Sztalin beszámolója — mutat fel az ügyész egy kis füzetet.

Bugnariu: A Cartea Româneascaban vettem, bárki hozzájuthat.

Ügyész: Vajjon nem elegendők-e Ro-

Gondtalanul...

Flavisan cukorka 50 darabot tartalmazó eredeti csomagolásban kerül forgalomba, minden gyógyszertárban és drogériában beszerezhető.

SAPIC S. A. PENTRU INDUSTRIA CHIMICĂ. BUCUREȘTI.

mániában az uralkodó pártok ahhoz, hogy a sérelmeket orvosolják? Kell nekünk az antifaszizta-mozgalom? Néhány nappal ezelőtt hat hónapra ítélték ebben a teremben egy embert, mert hatóság elleni erőszakot követett el. Vajjon mennyit kell kapjon Bugnariu, aki mint bebizonyítottam, az állam ellen ígatott? Végül azzal fejezi be beszédét, hogy hat hónaptól öt évig terjedő börtönt, tízezer lejig lejig jogvesztést és tízezer lejtől 100 ezer lejig terjedő büntetést ajánl a vádlottra.

A védőbeszédék

Rövid szünet után Vladimir Nicoara író, aki mint védő szerepel ezen a tárgyaláson, emelkedik szólásra. Azzal kezdi beszédét, hogy a bíróság ítélethozatalánál vegye tekintetbe az ügyész hipotézisét, aki vádbeszéde során többször olyan kifejezést használt, hogy ezt vagy azt „én küldtem a börtönbe”, nem pedig a hadbírószak. Kijelenti, hogy az antifaszizmus nem lehet bűn, hiszen Groza Péter volt miniszter jelentette ki itt, hogy Románia alkotmánya demokratikus alapokon

nyugszik. Ha valakinek a könyvtárában baloldali könyveket és jegyzeteket találunk, az még nem jelenti, hogy az illető az állam ellen ígatott. Az én lakásomon is vannak Marx és Kautsky munkái, kommunista vagyok talán ezért? A védő egy szójátékánál hatalmas derűtlenség támad a teremben, mire az elnök kijelenti, hogy ha ez még egyszer megismétlődik, kiűrteti a termet.

A következő védő Radu Olteanu ügyvéd, aki két órán át tartó védőbeszédében fejtegette ki a vádlott ártatlanságát. Kijelenti, hogy Bugnariu akkor jó román, amikor barátságot hirdet a kisebbségekkel, akik háboru esetén a románok mellett harcolnának ezért a földért. Majd azt fejtegeti, hogy Bugnariu nem követett el bűnt, mert mint utóbb kiderült, a craiovai ítélet súlyos jogi tévedés volt. Hosszan részletezi a romániai jobboldali mozgalmakat, amelyek odavezethettek, hogy fasiszta diákok lelőték az ország miniszterelnökét, I. G. Duca. Zelea Codreanu és Cantacuzino Grănicere működését fejtegeti ezután, akik szerinte veszedelmet jelentenek az országra.

Észak-Európában beállott a tél

Olaszországban borzalmas árvizek és viharok pusztítanak

Berlin, november 23. (Rador.) Kelet-Poroszországban beállott a tél. Königsbergben és vidékén havazott. A jég miatt a halászhajók nem tudják elhagyni a kikötőket. Egyidejű koppenhágai jelentés szerint Dánia több pontján is sűrű havazás indult meg. Ugyancsak Svédország déli részében is erős havazás van.

A glia déli részét sűrű áthatlan köd borítja. Dower előtt két kisebb gőzös összeütközött. Egyikük elsüllyedt. Személyzetét egy matróz kivételével sikerült kimenteni.

Nápolyi jelentés szerint egész Olaszországban rendkívül rossz az időjárás. Dél-Itáliában a viharok következtében az utóbbi napokban 37 emberélet veszett el és igen nagy a sebesültek száma is. Ár-

vizek nagy károkat okoznak Catanzaróban két ház összeomlott és kilenc embert eltemettek a romok. Ugyanitt három halászhajó vízbe fulladt. Catano állomás mellett egy összedőlt házban három halottat találtak. Serra Sanbrunóban a rombadőlt házak 14 ember halálát okozták. A Mussofile folyó kilépett medréből és több falut meglepett. Tíz ember vízbe fulladt a hirtelen áradás okozta pánikban.

Számos táviró és telefonvonal megromgálódott.

Budapest, november 23. A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint élénk kelet, délkeleti szél, sok helyen eső, havas eső és hó várható, a hegyeken havazás indul. Sok helyen lesz köd s a hőmérséklet keleten is süllyed.

Keren Hajjeszód

MITING

vasárnap d. e. 11-kor

az unitárius gimnázium disztermében.

SPORT

Makkabi néven hivatalosan is megalakult Targu-Mures zsidó sportegyesülete

Targu-Mures, november 23. (Az Uj Kelet tud.) Régen nélkülözött hiányt pótolva, Targu-Muresen tegnap hivatalosan is megalakult Makkabi néven az új zsidó sportegyesület. Az alakuló közgyűlés dr. Darvas Ödön elnökelésével az Avoda-klub különtermében zajlott le és azon tárgumuresti zsidó társadalom minden kategóriája képviseltette magát.

Dr. Darvas Ödön megnyitó beszédében azon véleményének adott kifejezést, hogy a Makkabinak nem a rekordok termelése, hanem a zsidó ifjúság fizikai és szellemi nevelése lesz a célja, a professzionizmus teljes száműzésével.

Amatörsporthoz fogunk csatlakozni Targu-Muresen — mondotta dr. Darvas Ödön — a ideális értelmében, majd arról számolt be, hogy hány zsidó sportoló nyert világbajnokságot más nemzetek igezse alatt.

A magasszínvonalú elnöki megnyitó után a közgyűlés dr. Darvas Ödönt elnökévé választotta, míg rajta kívül népes tisztikart választott, amelynek névsorát legközelebb közöljük. Az újonnan megválasztott elnököt dr. Engelberg Dezső és dr. Kertész Andor üdvözölték, majd a közgyűlés kitűzte az új zsidó intézmény első gyűlésének időpontját. (b.)

A közigazgatási bíróság visszahelyezte jogaiba a felfüggesztett Biroul Federalt

BUCURESTI, november 23. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt annak idején megírjuk, az UFSR által felfüggesztett Biroul Federal tagjai a sérelmes felfüggesztés ellen a bucaresti bíróság mellett működő közigazgatási bírósághoz fordultak. Nagy szenzációt keltett annak idején, hogy a felfüggesztett labdarugó fórum törvényelőtti képviselőt Grigore Junian, a volt nacional-caranistapárti kormány akkori igazságügyminisztere vállalta.

Tegnap volt ebben az ügyben a tárgyalás, amelyen Grigore Junian ismertette azt a házassági, amely egyes sovén, de alapjában véve szereplési mániában szenvedő és önsős céljait követő egyének indították a labdarugó szövetség ellen. A védő hivatkozott a legfőbb sportszövetség felfüggesztő határozatára, illetve annak bizar szövegére, amely elismeri, hogy bár a Biroul Federal ellen semmi konkrétum nem merült fel, mégis bizonyos vizsgálatok befejezéséig a tanácsot felfüggeszti.

A közigazgatási bíróság rövid tanácskozás után az UFSR határozatát megsemmisítette és a Biroul Federalt visszahelyezte hivatalába.

Ma osztják ki a bajnoki érmeiket. A Nemzeti Bajnokság Bizottsága egy előbbi határozata alapján a tavaly bajnokságot nyert Ripensia, valamint a B) ligás győztesek részére ma adják át a bajnoki érmeiket, amelyek elkészültek és 40.000 lejbe kerültek. Bajnoki érmeiket kapnak: Jiul, HTV, Phönix, Makkabi és Dacia Unirea, valamint a Ripensia csapata, illetve a csapatok közül a következő Ripensia játékosok: Zombori, Pavlovics, Bürger, Agner, Bindea, Beke, Deheleanu, Koormány, Lakatos, Lázár, Ciolac, Schwartz, Dobay. A Nemzeti Bajnokság bizottsága pótlólag elhatározta, hogy a tavaly kifogástalan működést kifejtett játékosokat is éremmel tünteti ki. Ezek: Xifand, Tica Iliescu, dr. Teofil Morariu, Radulescu és Theil.

Olaszország—Magyarország Európa Kupa mérkőzés lesz ma Milánóban, amely véglegesen eldönti a Kupa sorsát. A két válogatott a következő összeállításban játszik: Olaszország: Ceresoli, Monseglio—Mascheroni, Bertolini—Monti—Faccio, Porta—Meazza—Pola—Demaria—Ferrari. Magyarország: Szabó, Vágó—Sternberg, Szalai—Turai—Dudás, Markos—Vincze—Sárosi—Cseh—Tőkös. A mérkőzést a budapesti rádió romániai időszámítás szerint délután fél 5 órai kezdettel közvetíti.

Tér és forma

Építőművészeti havilap. Remek ház-, lakás-, bútorek, képek, eszmék, modern kivitelek, szakcikkek, stb. — Evi előfizetés 1122.— lej. Egyes szám Lej 132.— Korábbi mutatvány-szám 80 lej.

Lepage Cluj Jegyzék ingyen

„CAROL” Szálloda

Str. Lipscai 12.

„LUVRU” Szálloda

Str. Carol 4. (Főposta)

Teljesen átalakítva, új vezetés mellett

Modern kényelem.

Szobák 80 lej 50 kezdve.

„Védői feladatomban teljesítésében meggátolhattak, de el nem némithatnak”

— jelentette ki Debons ügyvéd, a marseillei királygyilkosság vádlottainak kiutasított ügyvédje

Aix en Provence, november 23. A marseillei királygyilkosság három vádlottja, ügyvédjük kitiltása miatt, éhségzstrájkba kezdett és tegnap óta egyikük sem vesz ételt magához.

Dabons ügyvédnek a főtárgyalásról való kiutasítása és az ügyvédi kamarából való törlése a francia parlamentben is szóba kerül, mert Detastes képviselő, a köztársasági középpárt tagja interpellációt jelentett be. Bejelentésében azt a kérdést teszi fel: milyen körülmények között történhetett meg, hogy egy nagyfontosságú bűnügyi vádlottjainak a védőjét kiutasították a főtárgyalásról és törölték az ügyvédi kamara tagjai közül, mielőtt a rá vonatkozó végzés végrehajtható lett volna.

Debons Különben a „Jour” című lap tudósítója előtt rendkívül érdekes nyilatkozatot tett. A bíróság ítéletét szerinte az magyarázza: nem akarják, hogy az igazság napfényre jusson. A főtárgyaláson ugyanis szóba akarta hozni, hogy Sándor király ellen 1934 júniusában is merényletet készültek elkövetni.

Ő le akarta leplezni azokat az okokat, amelyek miatt a király érkezőkor nem működött kielégítően a rendőri szolgálat. A júniusra tervezett összehívásában az „Ustasa” szervezet nem akart résztvenni. Nem akarták megengedni, hogy a tárgyalás során kétségbevonhatatlan okmányokkal igazoljon bizonyos történelmi tényeket.

Párizsi irodájában kétízben is felkereste őt két külföldi politikai személyiség,

akik négyszázezer frankot ígértek neki arra az esetre, ha a főtárgyaláson olyan pontokat érint, amelyek a háború kitörését megkönnyítő momentumokat idéznék elő.

— Közöltem velük, — mondotta Debons — hogy nem vagyok hajlandó az ajánlatot elfogadni, amire azt feleltem, hogy ilyen körülmények között nem fölthetem be a védő szerepét a főtárgyaláson. Halálos fenyegetésekben bőven volt részem.

Az ügyvéd titokzatos párizsi látogatóról nem volt hajlandó többet elárulni, ki-jelentette azonban, hogy a történeteket annakidején közölte a párizsi ügyvédi kamara elnökével.

— Közellenségnek tekintenek — fejezte be szavait — én azonban megmaradok és teljesítem kötelességemet.

Demons közölte azután, hogy Pavelics, a fővádlott, akit Olaszországban fogságban tartanak, meg akart jelenni a francia bíróság előtt, de erre nem volt módja. Ha kiszabadul az olasz fogságból 300 tanúval fog jelentkezni. Pavelicsnek Debons szerint írott bizonyítékai vannak arra, hogy a múlt év júniusában őt akarták rávenni a merénylet elkövetésére, azonban azonnal látta, hogy asszán provokátorokkal van dolga.

Végül kijelentette Debons, hogy ügyvédi feladatának teljesítésében meggátolhatták, de el nem némithatják, mert a vádlottak, mint tanut fogják benevezni. Azt is elmondotta, hogy költségeit az amerikai horvát szervezet fedezi.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, november 24-én déle 11 órakor: A Gh. Dima Filharmonikus Társaság szimfonikus hangversenye Edmondo de Vecchi karmester vezetésével. Vasárnap, november 24-én este: Vig özvegy. Htfőn, november 25-én: Aida.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap nagy premier: Az első szovjetjárma: A vihar. A szovjet filmtéchnikájának, új utjainak, meglátásainak első teljes kivágás nélküli dokumentuma. A legnagyobb siker.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Ilyen műsor még sohasem volt! Három film: I. Színes fátyol. Greta Garbo, Warner Oland. II. Le az álarccal. Harry Piel. III. Micki Maus. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

ÉRTESÍTÉS

A Bucuresti Aschenaz Ritusu Ort. Hitközség értesíti t. tagjait és mindazon erdélyi szülőket, akik gyermekeiket a zsidó tanokra taníttatni óhajtják, hogy a Talmud-Tóra intézményünkben a beiratások folyó hó 24-én veszik kezdetüket. Beiratkozások naponta d. u. 6—8-ig a hitközség irodájában, Str. Orfeu No 2.

Vasárnapokon külön hitoktatás olyan gyerekek részére, akik hitoktatásban egyébként nem részesülnek.

Azon szülők, akik tandíjat fizetni nem tudgától a tandíjmentességet, gétől a tandíjmentességet.

Bucuresti, 1935. november 21. Leitner Mór hitk. titkár. Lázár Sámuel isk.-széki elnök.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényeinek megfelelően akar nőülni, az vegye meg bármelyik dohánytösdében az Economist közgazdasági és házassági közlönyt s célját hamar elér. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

100.000 lej készpénzzel és kereskedelmi gyakorlati rendelkező autorizált könyvelő, volt szeszfőző, állást vagy más szerény elhelyezkedést keres, vidéken is. Megkereséseket „Biztos” jelgére a kiadóba kérek, ahol címet is közlik.

Keményítőgyár vidéki városban aktív társat keres 150.000 lejjel. Pénz csak nyersanyaghoz kell. Magas rentabilitás! Érdeklődni „Keményítőgyár” jelgére a kiadóban.

Üvegszakmában teljesen jártas, románul is tudó nő len segídet felvesz Kisselstein üvegtüzle Tg-Mures.

Festékszakmában jártas kereskedősegéd alkalmazást nyerhet Rados & Co., Cluj.

Középkori, jólfőző házvezetőnőt állást keres zsidó családnál. Cim a kiadóban.

22 éves, magas, barna, intelligens urilány megismerkedne vagy levelezne egy feltétlen komoly izraelita uriemberrel, házasság lehetséges. „Hóvirág” jelgére.

3 szobás, modern lakás azonnal kiadó, Regina Maria 38.

Ügyeljen a címre! Aludli prima gyümölcsfák érkeztek. Reklámárak: Alma 25, körte 35.—, meggy 30.—, cseresznye 28.—, szilva 25.—, kajszin 28.—, dió 35.—. Grieger műkereszet, Reg. Carol II. 39.

Öregség miatt jömeneteli üzlet, italmérésel, piac központjában, országut mentén, vasutállomás — házzal eladó, esetleg kiadó. Cim a kiadóban.

Elsőrendű ort. koser koszt kapható Perz Abraham, sakter, Salonta, Horia 22.

Stern Piroska utóda ort. koser étkezdét átvetttem, ahol elsőrendű koszt kapható. Goldstein Gyula, Valea lui Mihai.

Egy jóforgalmu fűszerüzlet a belvárosban átadó. Cim a kiadóban.

A kitünő

A DOLF TEFFNER

vezetése alatt álló zsidó operett-társulat, ézen

SIDY THAL

hirneves művésznővel, aki 120 előadásban játszott Bucurestiben, páratlanul nagy siker mellett, erdélyi turnéra indul a következő nagyszerű operettekkel:

„Az utolsó tánc”

„Önagysága karriert csinál”

„Urke Nahalnik”

Ártatlan?

Kitünő rendezés — Káprázatos táncok — Elsőrendű zenekar

Rendező: B. Rintzler Karmester: M. Kreisler
Az erdélyi turné sorrendje:

ORADEA-MARE	November 24 délután
	November 24 este
	November 25 este
ARAD	November 26 este
	November 27 este
	November 28 este
TIMISOARA	November 30 este
	December 1 délután
	December 1 este
	December 2 este
LUGOJ	December 3 este
DEVA	December 4 este
ALBA-IULIA	December 5 este
CLUJ	December 7 este
	December 8 délután
	December 8 este
TARGU-MURES	December 9 este
	December 10 este
REGHIN	December 11 este
GHEORGHENI	December 12 este bucsu Erdélytől

RIO HU three

HI

— Az angol hiteledéket adni az osztrádonból jelentik: A arra, hogy tévesek Creditanstalt és ang gyalások azért ma mert Anglia nyom osztrák kormányra feladása érdekében. A az, hogy az angli győzöve afelől, hogy a Creditanstalt hat hogy ma nincs abban javaslatot tegyen s 6 nyelt javaslata megzöknek nem lehet é egy részéről lemondja szolgálatában, amely

— Etvágytalansá gasztrikus láznál, renyhességnek, anyag kiütésnél és bövis Ferenc József” keser or és a belek működés et a felgyülemlethorvostudomány szán totta, hogy a Ferenc hahajtó s ezért az e geseinek kezelésén ható.

— Cáfoltják Mass áret. Prágából jelent hatalmazák a sajtótára, hogy Masaryk szüline.

— Az angol kormán hoztat a kabinet nem jelentik: A kormány nem változtatott a k az egyes kormánypár sztsása változatlan. A érálások 4 és a nemz miniszterrel vannak en. Politikai körök s nán újabb változások abinet összetételében.

BOLDOG OTTHON...

Minden feleség tudja, hogy boldogsága férje állandó szerelmétől és csodálatától függ. Mégis csak kevés nő tesz meg mindent, hogy ezt elérje! A bársonypuha, ragyogóan szép arcból ellenállhatatlan bájú ad. Számtalan oldat, és készíti, hogy a nő szépségét és varázsát emelje.

A RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS KRÉM és PUDER minden nő asztalán található, akik szépségükkel New York és Páris előkelő társaságait meghódították. Miért hiábavalóan kísérletezni, ha két kontinens tapasztalatai ajánlják Önnek a RICHARD HUDNUT készítményeket?

RICHARD HUDNUT

Three Flowers + PUDER és KRÉM

A Kelengye

összeállítás ma már nem okoz gondot a lányoknak, a hölgyeknek és a szülőknek. Ezt a gondot megszüntette az

ADESGO-MILANESE FEHÉRNEMŰ

osztálya, amely forgalomba hozta a fehérnemű divat legutolsó kreációját. Teljes garnitúrák, pizsmák, kombinék, női nadrágok, hálóingek készülnek a különleges rugalmas monopól Adesgo anyagból. Kizárólagos párizsi modellek, izléses kivitel, utólráhatatlan finomság, — a szövés rostjai nem foszlanak — ezek azok a minőségi tulajdonságok, amelyek mindenkit tökéletesen kielégítenek.

Minden egyes darabon rajta van a kezességi védjegy:

Adesgo
MILANESE

ADESGO

Ez az a védjegy amely a teljes kelengye minden egyes fehérneműjén rajta van.

Minden szaküzletben kapható.

AZ ELEGANS HÖLGY ADESGO HARISNYAT ÉS FEHÉRNEMŰT VISEL

HIREK

— Az angol hitelezők nem hajlandók haladékosan adni az osztrák Creditanstaltnak. Londonból jelentik: A Financial News rámutat arra, hogy tévesek azok a hírek, hogy a Creditanstalt és angol hitelezői között a tárgyalások azért maradtak eredménytelenek, mert Anglia nyomást akart gyakorolni az osztrák kormányra szankciós politikájának feladása érdekében. Az igazság ezzel szemben az, hogy az angol hitelezők meg vannak győződve afelől, hogy Ausztria ma fizetőképesebb a Creditanstalt hatás alul hivatkozott arra, hogy ma nincs abban a helyzetben, hogy fix javaslatot tegyen a 6-12 havi haladékos igények javaslata megtételére. Az angol hitelezőknek nem lehet érdekük, hogy követeléseik egy részéről lemondjanak olyan politikai célok szolgálatában, amely őket nem érdeklik.

— Etvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bérekedésnél, emésztési nehézségnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomrot és a belek működését s megszabadítja a beteg a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány számos uttorja megállapította, hogy a Ferenc József víz megbízható tisztító és ezért az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél állandóan alkalmazható.

— Cáfolták Massary visszavonulásának híreit. Prágából jelentik: Illetékes helyről felvették az a sajtót annak a hírek cáfolására, hogy Masaryk elnök visszavonulni készülne.

— Az angol kormány átszervezése nem változtat a kabinet nemzeti jellegén. Londonból jelentik: A kormány tegnapi átszervezése nem változtatott a kabinet nemzeti jellegén. Az egyes kormánypartok között: a tárcák elosztása változatlan. A konzervatívok 15, a liberálisok 4 és a nemzeti munkáspártiak három miniszterrel vannak képviselve a kormányban. Politikai körök szerint a jövő év folyamán újabb változásokat fognak eszközölni a kabinet összetételében.

— Állandósul az ösztöti időjárás Romániában. Bucurestiből jelentik: A Dimineața meteorológiai jelentése szerint egész Romániában az ösztöti időjárás állandósul. Ennek oka bizonyos napfoltokban keresendő. Tegnap erős fagy volt Romanban és ismét Toplián. Bucurestiben az éjszaka folyamán megeregett a zese, amely reggelig tartott.

— Eljárást indítottak Mikes szombathelyi püspök ellen, mert meghívójában Ottó extrönörököszt törvényes királynak nevezte. Budapestről jelentik: Ottó királyi herceg minapi születésnapján ismét szentéletet tartottak a legitimisták, amelyre szóló meghívókat Mikes szombathelyi püspök küldött szét. A meghívó II. Ottó törvényes magyar királyról beszél. Az ügyészség utasítást kapott, hogy indítsa meg az eljárást a püspök ellen.

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-ucca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96. Kittenőn felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.

Uj társashelyiségek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. Liftszállítás le és fel. — Panziórendszer.

— Valószínűleg lemond a spanyol kormány. Párizsból jelentik: Madridi jelentés szerint valószínűnek tartják, hogy Chapaprieto kormánya rövidesen lemond.

— Héber óra a palesztinai rádióban. Jeruzsálemről jelentik: A ramallai rádióállomás előmunkálatai annyira haladtak, hogy december végén vagy január elején megkezdhetik a rádiószolgálatot. A terv szerint a rádió naponta öt órát fog dolgozni. Ebből egy órát héberül, egy órát arabul, egy órát angolul beszél s két óra esik majd a koncertekre. A palesztinai rádió tanácsának zsidó képviselője, dr Katznelson, A héber leadó vezetője dr Jehuda Kaufmann. A zenei vezetésre legesélyesebb jelölt a jeruzsálemi konzervatórium vezetője: Hauser.

— SANGHAI. A Capitolban ismét olyan filmet vetítenek, aminek hatalmas perspektívája és problémája is van. Paramount-produkció, tehát rendezésében és játékában művészi. A háborút és forradalmakat követő idők örvényléseit szemlélteti a film, hatalmas dráma keretében. A cári tábornok nem mehet hazájába, Kinában reked, ahol nem tud rangja szerint elhelyezkedni. Mint kuli tengeti és zárja le életét. Ma már inkább asszimilálódik. Beáll a kínai kormány szolgálatába, megbecsülék és nagy sikereket ér el. Szerelmében azonban nincs olyan szerencséje. Az amerikai hölgy, akit megszeret, fájdalmas rezignációval mond le róla. Charles Boyer és Loretta Young mesteri módon játszanak. A zenei aláfestés és artisztikus, stílusos és megkapó.

— Nagy sikerrel szerepeltek Sidy Thalék Satumaren. Bistriai sikereiben dús szereplésük után Satumaren folytatta a Sidy Thal és nagyszerű szintársulata sikeres turnéját. A bistriai közönség megígértette Sidy Thal, hogy rövidesen visszatér hozzájuk és hasonlóképpen a stamari közönség még a tavalyinál is melegebb fogadtatást rendezett számukra. Két estén át játszottak a sarmari színházban példátlanul forró hangulatban. Első este már elővételben elkelték a jegyek „Az utolsó tánc” c. operettéhez, a színház termét zsufolóságig megtöltötte a közönség és kb. 150-en mentek el jegy nélkül. Az első előadás közönsége tomboló tapsorkánál fogadott minden színészt, hasonló sikere volt a második este, amikor „Önagsága karriert csinál” c. operettet játszották tökéletesen. Az együttesen örvendetesen összeforrt tavaly óta mindkét előadás élményszámba ment és a telt ház közönsége még előadás után is a vasfüggöny elé hívta ki kedvenceit. Ilyen példátlan színházi siker Satmaron évek óta nem emlékeznek.

— Öttagu női betörőbandát tartóztattak le Botosaniában. Botosaniából jelentik: A rendőrség letartóztatott egy öttagu női betörőbandát, amelynek főnöke Carp Aglala, jómódu asszony volt. A banda tagjai Moldova és Bucovina több városában működtek, számos helyen, mint vásárlók jelentkeztek az üzletekben és az árukat megdézsmálták. A lopott árukot Dumbravenában üzletet nyitottak, amelynek hasznán közösen osztozkodtak.

— Az angol kincstári hivatal cáfolja, hogy Németország számára kölcsönt folyósítottak. Londonból jelentik: A kincstári hivatal cáfolja, hogy Németország számára 35 millió font sterling kölcsönt folyósítanak. Németország kért ugyan kölcsönt, de visszautasították.

— Lázadás készült egy argentiniai hadihajón. Buenos-Airesből jelentik: A rendőrség letartóztatott 8 altisztet és 11 tengerészt abban a pillanatban, amikor egyik hadihajón lázadást kíséreltek meg, hogy a hajót hatalmukba kerítsék. Az összeesküvés feje, egy főhadnagy, eltűnt.

— Továbbra is fogva marad Negoiescu ügyvéd. Chisinauból jelentik: Negoiescu ügyvédnek és társának, Singernek fellebbezését fogvatartásuk ellen a vádtanács elutasította.

Szolid árak. Vidékre azonnali próba A C. Reg. Ferdinand 5. szám, I. em. (Szabó Jenő cég felett)

most megnyit

„EDITH“

női divatteremben készült ruhák mindig elegánsak s a legkényelmesebb igényeknek is megfelelnek.

— Autóbuszt üdött el az Avignon-nimesi gyorsvonat. Párizsból jelentik: Az Avignon-Nimes gyorsvonat társaságkocsit ütött el. A vezető és 4 utas a helyszínen meghalt, egy utas kórházba szállítás közben szenvedett ki s hárman súlyosan megsebesültek. A katasztrófát a vezető oktalan vakmerősége okozta, aki erőszakoskodott a pályárral a sorompó eltávolításáért, míg végre az engedett s szabaddá tette az utat a gépkocsinak.

— Kitért a Mouna Lea tűzhányó Hawai szigetén. Londonból jelentik: A Hawai sziget-csoporton földrengés és nyomában szökőár volt. A rengés után 24 órával kitért a Mouna Lea tűzhányó. Az erupció távolról félelmesen szép látványt nyújt. A kráterből sürűn tűzcsóvák csapnak magasba s messze bevilágítják a környéket. Hamueső és lávafolyam is megindult.

UJ KELET Legújabb hírek

Az olaszok teljesen meghódítottak jelentik Ogaden tartományt

A négus meg van elégedve az abesszin csapatok magatartásával. Szigorú intézkedéseket hozott az abesszin kormány a kémkedés megakadályozására

Eden Párizsba utazik a szankciók súlyosbítása érdekében

Addis-Abeba, november 23. (Rador.) Az összes hadvezetők részvételével koronatanácsot tartottak ma, amelyen a négus beszámolt a déli fronton tett látogatásának eredményéről. A tanács arra a konklúzióra jutott, hogy az eddigi taktikát változatlanul folytatni kell. A négus kijelentette, hogy meg van elégedve a fronton látottakkal és nem tartja szükségesnek újabb csapatoknak a harcra való küldését. A tanács igen szigorú intézkedéseket hozott a kémkedés elhárítására, amit az váltott ki, hogy a négusnak megjelenéséről Harrarban az olaszok azonnal tudomást szereztek. A jövőben a császár fokozottabb titoktartás mellett fogja a frontokat meglátogatni.

Az Abessziniából érkező utasok szerint a cenzura és az idegenek ellenőrzése szigorúbban folyik. Az összes határátlépőket alaposan megmottazzák és irataikat átvizsgálják. A sajtótáviratokat hatalmas késéssel továbbítják. Elmondják az utasok, hogy a főbb karavánutakat az olasz repülők tönkretették. Emiatt az Angol Szomáli felől érkező hadianyagszállítmányok igen nehezen érkeznek meg.

A párizsi Journal haditudósítójának jelentése szerint az abesszinai déli fronton Nabisu tábornok parancsnok megerősítéseket kért s kapott is, de az új csapatok harcainak szerepe egyenesen aggasztó. Amikor egyrészt a vonaton utba indították, valóságos ütközést fejlődött ki az utabindulók s a fővárosban maradó között Addis-Abeba pályaudvarán.

London, november 23. Addis-Abeában ucai istentisztelet volt a császár kalandos légi utjából való szerencsés visszaérkezése alkalmából.

Átadták Anglia válaszigazgatóját a szankciók ügyében küldött olasz jegyzékre

London, november 23. Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter átadta Grandi olasz nagykövetnek Anglia válaszát a szankciók ügyében küldött olasz jegyzékre. A berlini estilapok római jelentése szerint az olasz főváros irányadó körében némi aggodalommal fogadták a genfi bizottságok újabb összehívásáról szóló hírt, bár meg vannak győződve afelől, hogy a petróleumszállítások eltiltása nem fog bekövetkezni. Ezt a meggyőződést az Egyesült Államok állásfoglalására alapítják. Amerika nem rendelheti el a petróleumszállítási tilalmat, ha meg akarja őrizni teljes semlegességét.

A L'Oeuvre szerint Cerutti gróf, olasz nagykövet tegnap kijelentette Lavalnak, hogy a petróleumszállítás betiltása Olaszországba egyszerűen háborút jelentene. A lap szerint Olaszország folytatja megfélemlítési politikáját, de ez nem gátolja az angolokat a szankciók megszigorítására vonatkozó akcióikban.

Az olaszok érthetően aggódnak a petróleumszállítások betiltása miatt, mely esetben a keletafrikai háborút sem tudnák folytatni.

Mindenestre el kell készülni a nemzetközi helyzet további súlyosbodására.

Az Oeuvre fenti híret más források nem erősítették meg.

Párizs, november 23. Laval fogadta a köztársasági szövetség törvényhozóinak küldöttségét, akik felhívták a miniszterelnök figyelmét azokra a károkról, amelyeket Franciaország a baráti Olaszországgal szemben életbe léptetett szankciók következtében szenved. A Times távirata szerint Martinelli olasz kereskedelmi megbízott Rio de Janeiroba érkezett, hogy a brazilai kormánnyal Olaszországba történő szállításokról tárgyaljon. Martinelli elsősorban nagymennyiségű sze-

net kíván lekötni egy hónapon belüli kezdődő szállításra.

A lengyel kormány jegyzékét a szankciók ügyében küldött olasz jegyzékre válaszul, átadták a varsói olasz követnek.

Eden beszéde a szankciókról

London, november 23. (Rador.) Eden Edinburghban tegnap beszédet tartott. Ez az első megnyilatkozása a kormány egyik tagjának a választások óta. Eden kifogásolta azoknak akcióit, akik Angliát el akarják szigetelni a kontinensről, mert ez lehetetlen. Ami a szankciókat illeti, azokat csak a béke helyreállítása és a Népszövetség tekintélyének megővése érdekében alkalmazzák. Anglia nem kíván egyebet és senki sem kívánja ezt nálánál őszintébben, hogy az olasz-abesszin konfliktus mindkét félre kielégítő módon, a Népszövetség kebelében elintézését nyerjen.

Londonban úgy hírlik, hogy Eden a napokban a francia fővárosba utazik, hogy tár-

Mily csodálatosan fehérek a fogai!

Sajátmaga megállapíthatja a KOLYNOS fogkrém gyors és kiváló hatását a fogak fehéritése és tisztítása terén. Ha egyszer ki próbálja, soha többé nem fog visszatérni fogápolása tekintetében a régi, minden tudományos alapot nélkülöző módszerhez.

A tudomány által ismert egyetlen más készítmény nem fehériti és nem teszi olyan gyorsan ragyogó fényessé a fojtos és megsárgult fogakat, mint a KOLYNOS. Próbálja ki még ma!

KOLYNOS

FOGKRÉM felülmúlhatatlan

gyalásokat folytasson a szankciók súlyosbításáért.

Újabb olasz tüntetés

Genf, november 23. (Rador.) A genfi olaszok tegnap tüntetést rendeztek a szankciók alkalmazása ellen. A demonstráció incidens nélkül zajlott le a város utcáin.

Római jelentés szerint a Tevere feketinges hadosztály első csapattestét ma hajózták be Nápolyban Keletafrika felé. A hadosztály, mint beavatott helyről jelentik, egyenesen a délkeletabesszinai frontra tart.

Olaszország bojkottálja a Népszövetséget

Róma, november 23. (Rador.) A Reuter hírszolgálati iroda hivatalosan jelenti, hogy Ogaden tartományt az olaszok teljesen meg-

hódították. A behódolás teljesen spontán történt. A törzsfőnökök engedélyt kérték, hogy az olaszok oldalán harcolhassanak a felszabadító háboruban. A behódolt Ogaden tartomány területe 100.000 négyzetkilométer, lakosságának száma 80.000. Aszmarai jelentés szerint Dedjasmatch Gheremedi herceg Ayelu rasz egyik tisztje, aki a Takazze folyón át akart kelni, súlyos veszteségeket szenvedett.

Genf, november 23. (Rador.) Népszövetségi körökben senki sem kételkedik abban, hogy Olaszország — legalább is ideiglenesen — bojkottálni kívánja a Népszövetséget és annak mellékszerveit, válaszul a szankciók alkalmazására.

Ma, vasárnap utoljára a ROYAL MOZGÓBAN:

A VIHAR

Az első szovjetdráma. Főszereplői a moszkvai Művész Színház tagjai

Egy prágai fiugyermek sarlóval levágta kisöccse fejét

Hóhérosdit játszott több prágai gyermek és így határozta el a kisfiu kivégzését

PRAGA, november 23. (Rador.) Több gyermek rabióbandát játszott és egyik hétéves társuk kivégzését határozta el. A halálraítelt fivére játszott a hóhér szerepét és egy sarlóval lefejezte öccsét. A borzalmas tett országszerte óriási konsternációt keltett.

Anglia szívesen látná a francia-német közeledést

Róma is szívesen látná a francia-német megbékélést. Hitler és Poncet megbeszélésén a fegyverkezésről és a keleti biztonság kérdéséről volt szó

Laval a jövő héten felveti a bizalmi kérdést

Párizs, november 23. Laval fogadta Potemkin párizsi szovjetkövetet, majd Suad török, Ossuczki csehszlovák követekkel folytatott megbeszélést. A lapok értesülései szerint a három elsőnek említett diplomata a berlini Hitler-Poncet eszmecserevel kapcsolatban kért felvilágosításokat. Olasz politikai körökben meglepéssel kommentálják a Hitler-Poncet eszmecsere-ről szóló híradást s az ehhez fűzött következtetéseket. Róma szívesen látná a francia-német megbékélést, mert Franciaország, ha biztos lesz keleti határain, bizonyára a jelenleginél határozottabb politikát is fog folytatni.

Az Agence Economique et Financiere értesülései szerint a Hitler-Poncet eszmecsere a fegyverkezés kérdéséről, a keleti biztonság problémájáról és Németországnak a Népszövetséghez való viszonyáról folyt megbeszélés. A félhivatalos francia sajtó meglepéssel fogadta a német-francia kibékülést s Németország visszavonását a genfi nemzetközi együttműködésbe.

Londoni politikai körökben hangoztatják, hogy Anglia szívesen látná a francia-német

közeledést, ennek mindig is barátja volt s nemhogy gátolná, de elő fogja azt a lehetőségei keretein belül segíteni, mert most is az az álláspontja, hogy a két nagy nép között a megbékélés beállta európai békeérdek. Párizs, november 23. (Rador.) A belpolitikai feszültség tükröződik vissza a lapok kommentárjaiból, amelyek a ligák kérdésével foglalkoznak. Erdeklődéssel várják Lavalnak a parlament megnyitása előtt tartandó rádióbeszédét.

Az estilapok közlései szerint Laval a jövő hét csütörtökjén a kamarában felveti a bizalmi kérdést.

Párizs, november 23. A legfelsőbb haditanács ülést tartott Lebrun köztársasági elnök jelenlétében.

— Dr Kopár Gerő mondja a Perlotról: Allandóan használok és ajánlom a „Perlot” fogpépet és szájvizet, mer: az egyedüli biokémiai hatású készítmény. Tapasztaltam, hogy rendszeres használatuk tényleg megakadályozza a fogromlást. Nagy előny, hogy a legújabb készítmények ize is kifogástalan.

CONTINENTAL SZÁLLODA

BUDAPEST,

VII. DOHÁNY-ÚCCA 42.

AZ A HELY, AHOL A JO KÖZÖNSÉG JÖL ÉRZI MAGÁT!

LEGMODERNEBB SZALLODAI KENYELEM.

SZINHÁZAK, SZORAKOZÓHELYEK ÉS A KERESKEDELEM KÖZPONTJÁBAN.

MERSEKELT ÁRAK. GARAGE A HÁZBAN.

A nacional caranista-párt parlamenti vizsgálatot követel a devizacsatlás ügyében

Bucuresti, november 23. A Lupta írja, hogy a nacional caranista pártiak parlamenti vizsgálatot fognak követelni a devizacsatlás ügyben. Ma délen a párt vezetői Mihalache, Madgearu, Maniu, Lupu és Popovici, értekezletet tartottak am, a délután is folytatták. Az értekezleteken megállapodtak azokban a kérdésekben, amelyek a párt parlamenti ténácsa elé terjesztene majd annak hét-i ülésén. A Lupta értesülése szerint a párt keleti fronton fog erőteljes harcot vívni: elsősorban akciót indít a szélsőjobbokkal ellen, amely a januári részleges választások érdekében koalizált, másrészt pedig a nemzeti parasztpárt akciója a liberális párt, illetve kormány ellen szól. Valószínűleg a választásokról vita során a párt nevében nyilatkozatot fognak felolvasni.

Michel Bélyeg-katalog

Európa Lei 171.—, Weit Lei 252.— LEPAGE-nál, Cluj, Postal utánvétellel. — Kérjen albumjegyzéket a 25% redukált árákért! Lepage, Cluj.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Anglia m... tartóztatás

December petróleums

LONDON, mol be, hogy a olaszoktól Garra keletafrikai had új olasz haditer Római jelen sall fogadtatásá Az olaszok keletre elterülő leverését. A tisz ra és elfoglaltá amely a Takaz több bombát do sebesült. Római lapol csapatokat vezér elhagyta Tembia vidékére ment. A lenlegi olasz had teket megtisztítá

Laval a 18

Párizs, november a javaslatot terjeszt halaszják el a 18-as 28-ra tervezett ülés részt kellene vennie solinak a petróleum tézet erélyes tiltá lépésre, amivel id sok folytatására.

Újabb párizsi jele Franciaország és A a 18-as bizottság amelynek november Olaszországba irányt felett. A két állam tározatot, csupán a Laval csak halaszta ben és felszólította a lakozására.

A francia lapok k nak fel a 18-as biztására. A Petit Par mg nem lehet tud fognak tanusítani a ban az Egyesült All ménye szerint az elha me a közvéleményre.

Újabb párizsi jele újabb beszélgetést nagykövettel. Ezután süket közölték a lap és Anglia megegyez cións bizottság ülését lasszák. Ugy látszik zásra a London és brit nagykövet közve hások vezettek.

Az Echo de Paris afelett, hogy London ni Laval érvelési szigorításának várha nyei a közel jövő hor rultak.

Az olaszbarát pári